

наша свабода

№51(138) ВYДАЕЦЦА 3 25 ЛYТАГА 2000 ГОДА

**21 ТРАЎНЯ
2001 года
ПАНЯДЗЕЛАК**

Адрас:
220123, г.Мінск, а/я 103

тэл. 228-69-18, 210-02-53

E-mail:
NPSvaboda@irex.minsk.by
http://www.svaboda.com

КОШТ СВАБОДНЫ

**ПАДПІСКА
НА НАШУ СВАБОДУ!**

Каб не шукаць кожную раніцу
нашу газету ў шапках,
падпішыся на яе цяпер!
**Падпіска на НАШУ СВАБОДУ
магчымая праз пошту! У любым
аддзяленні сувязі патрабуйце
падпісны каталог з індэксам
НАШАЙ СВАБОДЫ.**

Наш падпісны індэкс –
63478

Рэпетыцыя безгалосых

2,500 чалавек – «актыў» Аляксандра Лукашэнкі на прэзідэнцкіх выбарах – сабраліся ў пятніцу ў Палацы Рэспублікі, каб паслухаць свайго патрона. Другі Усебеларускі народны сход пераўтварыўся ў сольны выступ кіраўніка краіны.

Народныя масы і лідэр

Наглядзячы на ўсе запэўніванні, што сход стане спосабам «параіцца з народам», прамовы «народа» былі зведзены да мінімуму. Імі ахвяравалі дзеля больш выкараднага мэты. Адзінае пытанне, якое стаяла на парадку дня, — зацвярджэнне «Праграмы сацыяльна-эканамічнага развіцця Рэспублікі Беларусь на 2001-2005 гады».

Праграму – як і фінальную «Рэзалюцыю» – раздалі загадзя. Ніякіх зменаў уносіць у дакументы не спатрэбілася – як і чакалася, дэлегаты былі як адзін «за».

На сходзе дамінаваў адзін чалавек, усе астатнія не цягнулі нават на масоўку. З такім жа поспехам можна было выкарыстаць тэатральны заднік з намаляванымі на ім тварамі.

Адзіная магчымасць для дэлегатаў «засвабодзіцца» на экранх тэлевізараў (БТ забяспечыла прамую трансляцыю) – кароткі выступ з трыбуны з прамовай – быў жорстка абмежаваны. З дзюж па паловай тысячай права на выступ атрымалі ўсяго 45 чалавек, а разлікавалі – усяго 21. Сярод іх былі выконваючы абавязкі прэзідэнта Нацыянальнай акадэміі навук Ігар Валатоўскі, міністр абароны Леанід Мальцаў, мітрапаліт Філарэт і інш. З гэтым «народам» А.Лукашэнка мае магчымасць «параіцца» ледзьве не штодня. Прафанацыя відэочына.

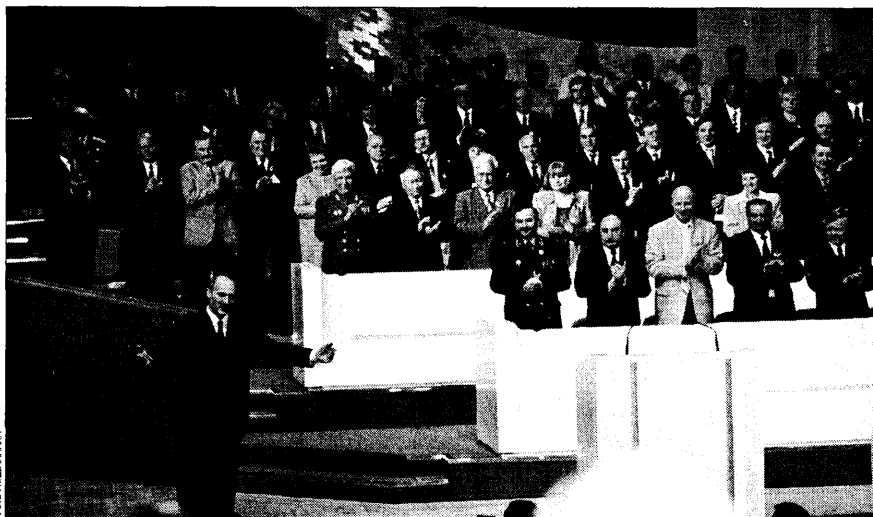
Зрэшты, тыя прадстаўнікі «простага людзю», якім пашчасціла ўсё ж трапіць на трыбуну, не адрозніваліся выклікай арыгінальнасцю. Схем: «удзячнасць кіраўніцтву краіны + адстойванне інтарэсаў галіны» — зіралася практычна ва ўсіх выступах, узгодненых, калі не напісаных, у непрах прэзідэнцкай адміністрацыі.

Открытие сезона неодемагогии

Необходимые рассуждения к более глубокому пониманию программной речи кандидата в президенты Республики Беларусь Александра Лукашенко на Втором Всебелорусском народном собрании

Люди живут в плену у слов. Слышат слово и представляют за ним что-то — каждый по-своему — расплывчатое и туманное, порой не имеющее никакого отношения к действительности. Каждый из нас вкладывает свой, глубоко сокровенный смысл в абстрактные слова. В самом деле, что такое «рыночный социализм», «национализм» или «счастье»? Навязчивое злоупотребление подобной лексикой, перемешанное заведомо ложными тезисами и подкрепляемое некими на ходу вложенными исторгнутыми цифрами, способно вызвать в воображении пассивного человека неопишимо прекрасные картины рая или же жуткие видения ада. Сам этот процесс в простом народе получил меткое определение «лапша на уши», а люди образованные говорят, что это «демагогия».

Окончание на стр.5

Слабее знаёмства выступаючых з тэкстам стварала часам даволі цікавыя моўныя «шэдэўры».

Персоналізаванае шчасце

«Праграма сацыяльна-эканамічнага развіцця», якую прэзентаваў А.Лукашэнка, абяцала шчасце кожнаму беларусу. Праўда, пры бліжэйшым разглядзе асобныя пасажы супярэчылі адзін аднаму, але хто гэта заўважыў? І хіба магчыма на практыцы, каб інтарсы і ваўкоў, і авечак суталі, а хінія патрэбы задавальняліся на 100%?

Кіраўнік краіны старанна рабіў выгляд, што ён зусім не раздзяе перадвыбарныя абяцанкі. Толькі аднойчы абмовіўся — сказаў «выбаршчыкі» замест «грамадзяне».

«Будуцтва, харчаванне, экспарт»

Менавіта такія прыкрыттыя развіцця

КДБ хоча пляміць маладыя душы

Сведчанні студэнткі Беларускай дзяржаўнай політэхнічнай акадэміі Кацярыны Бохан:

«У аўторак, 15 траўня, прыблізна а палове на дзесяты падчас лекцыі ў аўдыторыю зайшла сакратарка з дэканата майго факультэта (будуціны факультэт БДПА) і паведаміла, што мяне выклікаюць у службу бяспекі акадэміі (пакрой 237-га навуцальнага корпусу). Увайшоўшы ў 237-мы, я пачынала чацхотых чалавек. Два з іх мне былі знаёмыя — начальнік аховы БДПА і супрацоўнік КДБ, адказны за БДПА. Адзін з незнаёмых мне людзей запрасіў мяне ў суседні пакой. Паміж намі на працягу гадзіны адбывалася размова. Ён прадставіў Генадзем Іванавічам (прозвішча, на жаль, мне не ўдалося запамінаць), адказным па палітычнай бяспецы па Мінскай вобласці. Пасведчанне не паказаў. Пачаў размову з таго, што КДБ клапаціцца аб бяспецы дзяржавы і прапанаваў супрацоўнічаць.

Менавіта: распавесці пра замежнікаў, з якім мае кантакт ЗБС (Задзіночанне Беларускіх Студэнтаў), у прыватнасці, з тым, хто прысутнічаў на 6-м з'ездзе ЗБС 12-га красавіка. Атрымаўшы адмоўны адказ, працягнуў «палітычную адукацыю», выкарыстоўваючы такія фразы, як: «кухня на Запад диктатура закон, што ешце хуже, чым наша диктатура», «у немцаў, напрыклад, спецслужбы работат горазда жэстчэ, чым у нас... а мя бел-

Беларусі на 2001-2005 гады вызначыў А.Лукашэнка ў сваім дакладзе пад гучнай назвай «За моцную квітнеючую Беларусь!». Ён прызнаў, што паўтараеца — прыкрытты не змяніліся з 1996 года. Але ўпарта пераконваў дэлегатаў, што за апошнія 5 гадоў ва ўсіх трох галінах былі зроблены такія прагрэсы, што ніхто з беларусамі нават параўнацца цяпер не можа ў гэтых галінах.

Пры гэтым, па словах А.Лукашэнка, у будаўніцтве пануе самы сапраўдны «разбой», а ў сельскай гаспадарцы штогод укладвацца па паўмільярда долараў. Не ўсё ў парадку і з экспартам — нават самы ласпяховы, па словах кіраўніка краіны, Мінскі трактарны завод, «не ўмее гандляваць», а беларускія прадпрыемствы не вытрымліваюць канкурэнцыі з расійскімі з-за высокіх падаткаў.

З уласнай яму лёгкасцю А.Лукашэнка пабягаў за бліжэйшай пільгай вырашаць «кватэрнае пытанне»

— маўляў, дасць жыллё 300 тысячам сем'яў, палепшыць жыллёвыя ўмовы яшчэ 200 тысячам, — а гэтыя паўмільёны і ёсць уся кватэрная «чарга».

Залатую гару — кожнаму беларусу

Калі верыць кіраўніку дзяржавы, у бліжэйшыя пяць гадоў кожнага беларуса чакае проста фантастычная прыбаўка да заробку, стыпендыі, пенсіі. Лікуйце: сярэдні заробак у народнай гаспадарцы стане 250 долараў, сярэдняя пенсія — 120-150 долараў, стыпендыя — 60-80 долараў. Праўда, толькі ў 2005 годзе.

Інфляцыя ў Беларусі не будзе, а калі будзе — то маленькая. У тым самым блашаваным 2005 годзе адзін долар можна будзе абмяняць на 2.000-2.100 беларускіх рублёў.

Заканчэнне на стар.3

У той час, пакуль А.Лукашэнка запэўніваў усяго Беларусі ў сваёй міролюбнасці, людзі ў цывільным і рабочым з Палаца Рэспублікі арыштоўвалі дзесяткі людзей, збівалі іх і ламалі рукі.

Набывай і выйгравай!

Арыгінальна распісваюць білеты грашовая-рэчавая латарэя «Бярэсце-2» у Пружанскім і Кобрынскім раёнах. На стаўнікаў гэтых рэгіянальных латарэяў мушаюць іх купіць. Кошт латарэйных білетаў проста вылічваецца з заробкаў.

Новы курортны падатак

У Гродзенскім раёне ўведзены курортны збор для наведвальнікаў санаторыяў і іншых месцаў адпачынку. Збор раўняецца 3% ад кошту пущыці і 10% ад «мінімалкі» за тры дні так звананага неарганізаванага адпачынку. Што праўда, ад гэтага вызвалення дасі да 16 гадоў і інваліды ваіны і працы.

Домашу не далі правесці сустрэчу

Крычаўскі райвыканкам адмовіў ініцыятыўнай групе па арганізацыі сустрэчы з мажлівым кандыдатам на пасаду прэзідэнта Сямёнам Домахам у прадстаўленні памяшкання. У афіцыйным адказе чыноўнікі пішуць, што «прадстаўляць памяшканні ў будынку райвыканкама для сустрэчы з лідэрам руху «Рэгіянальная Беларусь» Домахам лічым неэтазгодным».

Зноў «Басовішча»

20-21 ліпеня ў Гарадку пад Беластокам пройдзе чарговы фестываль музыкі «Басовішча-2001». Выступаць гурты NRM, Zet, Deviation, «Уліс», «Сонца Маю» і іншыя. Адзін дзень фесту будзе прысвечаны фолк-музыцы. У сярэдзіне чэрвеня адбудзецца адборачны тур маладых гуртоў для ўдзелу ў конкурснай праграме «Басовішча».

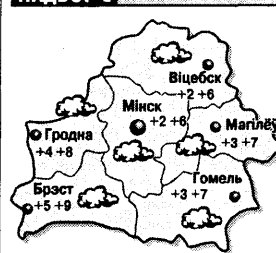
У Акадэміі навук — в.а. прэзідэнта

Прызначаны выконваючы абавязкі прэзідэнта Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі. Ім стаў акадэмік Ігар Валатоўскі, вучоны ў галіне фотабіялогіі і мембраннай біфізікі. Дагэтуль ён быў віцэ-прэзідэнт Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі, загадчык лабараторыі фотарэгуляцыі клетачных працэсаў Інстытута фотабіялогіі. Да ўсяго І.Валатоўскі ўзначальвае Дзяржаўную камісію па кантролі за правядзеннем уступных экзаменаў.

Над Магілёвам чыстае паветра

У красавіку ў Магілёве адзначаны рост узроўню забруджвання паветра. Так, сярэдняя канцэнтрацыя фармальдэгіду ў паветры горада перавысіла санітарныя нормы ў 1,3 раза, сераўглегорду — у 1,7 раза. Найбольш забруджаны — раён Задняпроў. У Дняпроў таксама ў красавіку назіралася павышэнне ўтрымання ў вадзе медзі, жалеза і цынку.

НАДВОР'Е

Курс наўнага долара на «чорным рынку»

1370

Аналогію зразумелі

18 траўня, калі ў Палацы Рэспублікі праходзіў так званы Другі Усебеларускі сход, Малады Фронт меўся прасведзі перформансную акцыю з нагоды Дня музеяў. Аднак супрацоўнікі спецслужбы ў чыновным яшчэ фактычна да яе пачатку пачалі затрымманні ўдзельнікаў акцыі.

Перформанс павінен быў пачацца ў 15.40 каля рэстарана «Макдональдс». Сюды маладзёны збіраліся прыйсці, пераўвасобілішы ў Леніна, Дзяржынскага, Гітлера і піянераў. Мэтай акцыі было паказаць падобнаства тых, хто сядзеў гэтым днём у Палацы Рэспублікі, і персанажаў музея васковых постацей.

Аднак на падыходзе перформансаў да месца правядзення акцыі іх лапалі і завезлі ў пастарункі. Цікава, што не кранулі толькі Гітлера.

Алесь КАТОВІЧ

Павел Севярынец папярэджаны

Нечаканы прымус 18 траўня вынес судзя Савецкага раёна Мінска Руслан Казадаеў па адміністрацыйнай справе лідэра МФ Паўла Севярынца. П. Севярынец абвінавачваўся ў парушэнні артыкула 167 часткі 10 Кодэкса аб адміністрацыйных правапарушэннях — выкарыстанне назвы незарэгістраванай арганізацыі, гэта значыць, Малады Фронт. Руслан Казадаеў толькі папярэдзіў Паўла Севярынца.

Сам лідэр маладзёжнага крыла БНФ П. Севярынец лічыць, што суд над ім невыпадкова адбыўся 18 траўня — у дзень Другога Усебеларускага народнага сходу. Гэты дзень быў адзначаны лакальнымі, але дужа рэзананснымі акцыямі пратэсту беларускай апазіцыі.

Рычард ЛЬВОВ

Бібліятэка Гедройца будзе ў Беларусі

8 траўня ў Нацыянальнай бібліятэцы Беларусі адбылася цырымонія перадачы прыватнага збору кніг рэдактара парыхкага часопіса «Культура» Ежы Гедройца, ураджэнца Мінска. Яна была прымеркаваная да адкрыцця ў бібліятэцы выставы, прысвечанай асобе Ежы Гедройца. Арганізатарамі акцыі выступілі Польскі інстытут у Мінску і Таварыства апеки над архівам Літаратурнага інстытута ў Парыжы пад патранажам міністэрства замежных спраў і міністэрства культуры і нацыянальнай спадчыны Польшчы.

Па ініцыятыве нашчадкаў Ежы Гедройца ў Нацыянальную бібліятэку Беларусі перададзены збор, у які ўвайшлі камплекты часопіса «Культура», «Исторические тетради» і выданні Літаратурнага інстытута ў Парыжы. Апрача таго, да канца гэтага года з прыватнага збору Гедройца ў фонды Нацыянальнай бібліятэкі мяркуецца перадаць яшчэ 4,5 тысячы тамоў.

Марат ГАРАВЫ, БелаПАН

На Брэстчыне знікаюць аўтобусы

Ужо трэці па ліку камфартных аўтобусаў замежных транспартных фірмаў знікае на тэрыторыі Беларусі: два — у Брэсце і адзін — у Барысаве. Пацярпелыя скардзяцца, што за межамі пераходу «Варшаўскай мост» ужо нельга спадзявацца на бяспечны і пакідаць без нагляду машыну.

Варта было, прыкладам, грамадзяніну Польшчы Раману Б. зрабіць прыпынак на АЗС «Скалава», як праз некалькі хвілін ягоны аўтобус «Сканія» 2000 года выпуску быў скрадзены невядомымі.

Мікола НЯЗЛОМНЫ

У Гродзенскім універсітэце баяцца канцэртаў

Рэктарат Гродзенскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Янкі Купалы пагражае 16 студэнтам гэтай вучэбнай установы адлічэннем.

Прычынай папярэджання, вынесенага студэнтам, стала іх затрыманне супрацоўнікамі міліцыі 6 траўня падчас альтэрнатыўнага канцэрта «Панк не можа быць апалітычным», які адбыўся ў прыватным гаражы на ўскрайку Гродна. Удзел у канцэрте бралі забароненыя ўладамі гурты. Падчас канцэрта супрацоўнікі міліцыі зрабілі аблаву і затрымалі 121 удзельніка канцэрта. Пасля асабістага дагледу, пошукаў наркатыкаў і гарэжкі ўсіх адпусцілі.

17 траўня ў рэктарат Гродзенскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Янкі Купалы пагражае 16 студэнтам гэтай вучэбнай установы адлічэннем.

скага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Янкі Купалы пагражае 16 студэнтам гэтай вучэбнай установы адлічэннем. Падчас канцэртаў праектар па вучэбна-выхаваўчай працы Іван Мартынаў сказаў маладым людзям: «Нам патрэбны студэнты, якія прымянаюць аўтарытэт нашага ВУН, а тыя, што імкнуцца яго прынізіць, нам не патрэбны». Рыгор Кабяк, начальнік аддзела па выхаваўчай працы ўніверсітэта, працягнуў таксама некалькі артыкулаў з часопіса «Правакатар», канфіскаванага ў гродзенскіх панкаў падчас затрымання, і адзначыў, што гэтае выданне скіраванае супраць сённяшняй улады.

БелаПАН

Горкія «Рэдзкі»

У Жабінкаўскім райсудзе Брэсцкай вобласці завершаны працэс па кримінальнай справе ў адносінах да 3 супрацоўнікаў пункта вагавабарытнага кантролю «Федзькавічы». Аляксандр Шаўчук, Віктар Чабай і Уладзімір Сьмук атрымалі пакаранне ў выглядзе выпраўленчай працы на тэрмін 2 гады кожнаму. Цягам пяці гадоў яны не маюць права займаць пасады, адпаведныя ранейшым.

Суд тым самым пацвердзіў абвінавачванні супраць «дальнабойшчыкаў» аб незаконных грашовых заборах на 620-кіламетровым адрэзку дарогі еўрапейскага значэння з пунктамі кантролю «Рэдзкі» на ўскходзе і «Федзькавічы» — на захадзе.

Надзея СВЯТЛІЧАВА

ЛАНЦУГ НЕАБЫЯКОВЫХ ЛЮДЗЕЙ

● Праліўны дождж не перашкодзіў сотні актывістаў АГП 18 гадзіну вечара стоць у жывы ланцуг уздоўж проспекта Скарыны, каб нагадаць Усебеларускаму сходу пра зніклых палітычных апанентаў рэжыму. Актывісты АГП стаялі з партрэтамі Віктара Ганчара, Анатолія Красоўскага, Юрыя Захаронкі, Дамітрыя Заводскага. У канцы акцыі чопеёра дэманстрантаў, якія трымалі расцяжку «Не здаю Беларусь!», былі затрыманы. Пасля заканчэння акцыі амапаліцы жорстка збілі актывіста БНФ Алеся Стрышова. 8 міліцыянтаў білі яго рукамі і нагамі па нырках. Затрыманых даставілі ў ГАМ Ленінскага раёна Мінска, дзе на іх былі складзеныя пратаколы аб адміністрацыйным правапарушэнні.

Далёкія перспектывы дыпламаваных

На працягу бліжэйшых 10 гадоў будзе мадэрнізаваная беларуская сістэма вышэйшай адукацыі. Пераход да масавай вышэйшай адукацыі адбываецца зараз ва ўсіх краінах. Па ўсім свеце ў гэтым годзе налічваецца каля 100 мільянаў студэнтаў, а яшчэ ў 1996 годзе іх было не больш за 80 мільянаў. Сёння ў Беларусі на 10,000 чалавек прыпадае 300 студэнтаў, пры гэтым яшчэ ў колішнім СССР гэты паказальнік быў не больш за 186 студэнтаў.

Але пры масавай адукацыі горшае яе якасць. Ужо створаны інстытут кантролю якасці ведаў,

які і зоймецца распрацоўкай гэтага механізму. Пакуль што тэставанне ведаў сярэдньюскай праводзіцца на добраахвотнай аснове, і па іх жаданні ягонныя вынікі могуць не залічвацца як выпускны іспыт. Таму жадаючых правярць свае ведаў за год павялічылася ўтрое — з 6 да 18 тысяч школьнікаў, а вынікі тэставання лепшыя за Расію, якая ўвёла гэтую працэдуру раней за нас.

Гэтакаса будзе пашырацца колькасць такіх навуковых устаноў, як вышэйшыя каледжы (зараз іх 4), а пры кожным ВУН плануецца ствараць такія ўстановы, якія будуць даваць па

тых жа спецыяльнасцях сярэдне-спецыяльную адукацыю. На мадэрнізацыю адукацыі мае вялікі ўплыў Балонская дэкларацыя 1999 года, якую мы пакуль не падпісалі, але для гэтага ёсць вялікі стымул: калі краіна выконвае ўсе ўмовы дэкларацыі, яе дыплом аб вышэйшай адукацыі прызнаецца ўсім падпісаным яе краінамі. Для гэтага неабходна ўвесці двухузровеньную сістэму адукацыі — 4 базавыя гады і магістэратура, а таксама стварыць сістэму кантролю ведаў, што і мяркуецца зрабіць да 2010 года.

Алена ЛАБАНАВА

Шарыкавы-сатаністы

Актывісты Гродзенскага грамадскага аб'яднання па абароне жыццёва «Дабрыня» вывёлі ў Гродне групу маладых людзей, якія ўчываюць зверствы над жывёламі, пераважна над катамі.

Маладыя людзі адсякалі жывёлам лапкі, галовы, убівалі ў цела кола. Жыжары вуліцы Пушкіна, дзе зафіксаваныя гэтыя жудасныя злачынствы, называюць гэтых людзей «сатаністамі» і адзначаюць, што каты знікаюць у гэтым раёне ўжо на працягу двух гадоў, а пасля іх знаходзіць па-зверску забітымі. «Дабрыня» мае намер звярнуцца з заявай у пракуратуру, каб спыніць жорсткае катаванне і забойствы жывёлаў, і робіць намаганні звярнуць на гэтую праблему ўвагу грамадскасці горада.

Алесь КАТОВІЧ

Чарга па бартэ

Для 6,520 пінскіх трыкатажнікаў адміністрацыя ААТ «Палессе» зацвердзіла дакумент, паводле якога тавары шырокага ўжытку зноў, як раней за савецкім часам, будуць размяркоўвацца па папярэдніх заявах і спісах. «Палажэнне аб парадку выдачы заробатнай платы таварам ў бартэрай секцыі магазіна «Гандлёвы цэнтр» падрабязна расшыфруе механізм размеркавання, у тым ліку выкіданне з чаргі за праглыты ці з'яўленне на працы ў невыроўнай стане.

Гэтая «саўкавасць» на фоне запаленых у крамах тэлевізараў, ладоўню, пральных машынаў і іншага добраб'іцца, насамрэч аднае зараз выйсе для людзей, якім прадпрыемства не здольнае заліпаць грашыма.

Галіна БАРАВАЯ

Самы лепшы Бог

Кінадакументаліст Юры Хашчавацкі, аўтар знакамітага фільма «Звычайны прэзідэнт» пачаў паказ у свеце сваёй новай публіцыстычнай кінастужкі «Багі сярпа і молаты». У ёй рэжысёр паказаў тое, на чым дагматызму расійскага балывізму і праваслаўя, што, магчыма, стала трагічнай перадумовай лёгкага распаўсюджвання камуністычнай ідэалогіі на тэрыторыі былой імперыі. Нездарма ж, лічыць ён, сёння беларусам уводзяць у вушы, што праваслаўе — галоўная беларуская рэлігія. Між тым, як сведчыць гісторыя, у краіне заўсёды стагоддзямі мірна ўжываліся самыя розныя рэлігійныя плыні, сярэд якіх самымі масавымі былі ўніятства, каталіцтва, праваслаўе, іудаізм, пратэстантызм. Гвалтоўнае навязванне «самай правільнай» рэлігіі шляхам крытыкі праз дзяржаўныя СМІ інных плыняў дае залішняе напружанне ў грамадстве, што ніяк не спрыяе хрысціянскаму міру.

Натуральна, што такі пагляд дужа не падабаецца праваслаўнаму імперскаму фундаменталістам і камуністам. Юры Хашчавацкі папаў пад агонь крытыкі з іх боку, часам шавіністычнай і несумленнай. Увогуле ж праблема наспела, пра што сведчаць выказванні наведвальнікаў інтэрнэт-сайта адной з беларускіх газет, якая змяшчала на сваіх старонках ліст праваслаўнага верніка, у якім ён звяртаўся з просьбай пакінуць праваслаўную царкву ў спакоі. Зварот цалкам слушны, але ж сама Руская праваслаўная царква ў асобе святара Філарэта выйшла з цені падтэлевізійнага сафіты, публічна падтрымала цяперашнюю ўладу і мусіць падзяляць з ёй у палітычных непрыемнасці.

Але ж у такой далікатнай справе лепш даць слова наведвальнікам сайта, якія адказвалі на вышэйназваны ліст праваслаўнага верніка.

«...Руская Праваслаўная Царква абвешчала Беларусь сваёй кананічнай тэрыторыяй. Вось так мяне зрабілі кананічным дадаткам рускага праваслаўя. Я вернік-каталік і нічога супраць верніка-праваслаўнага ці другой канфесіі не маю. Але ў супраць таго, каб вярхоўны іерарх зымаліся справай барацьбы за дзядуш вернікаў, уцягваючы ў гэты мірскі палітыкаў самага гэтакава ўзроўня».

«...у гэты асноўны канфесіі

ў Беларусі хрысціянскія і павінны існаваць мірна, як калісьці і было. Але гэта абудзеца не раней, чым адновіцца Беларуская Аўтакефалія Праваслаўнай Царквы. Да гэтага часу ж будучы выходзіць ангажаваныя фільмы Азарона, раздзявацца прамі барам за чысціню веры Беларускай экзархатам і многае іншае».

«А дзе і калі Вы бачылі справе лепш даць слова наведвальнікам сайта, якія адказвалі на вышэйназваны ліст праваслаўнага верніка. А вось Філарэта разам з ім мы бачым на кожным свяце. А ці не ўнікала ў Вас пытанне, адкуль у БР РПЦ грошы на гэтакое будаўніцтва (пастыя ж бедная). Мяне цікавіла, але калі на бутэльцы віна ў бабачку назву кампаніі-імпартёра «ДІАКО-НІЯ», усе пытанні зніклі».

Здаецца, гэтага дастаткова для таго, каб пачаць прыслухоўвацца да крытыкі з боку грамадства?

Аляксандр ДУБРАВІН

Бельгійскія грошы для беларускага інсуліну

Пасля наведвання 17 траўня дзяржаўным міністрам Бельгіі Раберам Урбенам ААТ «Белмед-прапараты» ў беларускага боку з'явілася надзея на размяржванне бельгійскай кредитнай лініі для пашырэння вытворчасці ўстаноўкі дадатковага абсталявання для вытворчасці таблетачнай формы лекавых прэпаратаў.

Па словах гандлёвага дарадцы пасольства Беларусі ў Бельгіі Аляксандра Сідарука, кредитная лінія ў памеры 350 мільянаў бельгійскіх франкаў была адкрытая для Беларусі па распараджэнні караля Бельгіі Альбера II ў 1995 годзе. Для крэдытавання быў выбраны праект па арганізацыі на «Белмед-прапаратах» ампульнай вытворчасці інсуліну. Першая транша крэдыту ў памеры 156 мільянаў франкаў была пералічаная і паспяхова асвоеная: на прадпрыемства завезлі бельгійскае абсталяванне, пачалася вытворчасць прэпаратаў. Аднак затым, пасля прыняцця Еўрасаюза ў верасні 1997 года «Заключэння ЕС аб узаемаадносінах з Беларуссю», аказанне Беларусі тэхнічнай і іншых відаў дапамогі, апрача гуманітарнай, было прыпыненае ўсімі краінамі ЕС, уключаючы Бельгію. Азнаёміўшыся з арганізаванай ампульнай вытворчасцю інсуліну і тэхнічна ўзгодненым праектам па стварэнні новай таблетачнай вытворчасці іншых медыцынскіх прэпаратаў коштам у 95 мільянаў франкаў, спадар Урбен заявіў аб намеры ініцыяваць разгляд пытання аб размяржванні кредитнай лініі ў дзяржаўных структурах Бельгіі. Наладжванне вытворчасці медыкаментуў можна разглядаць як гуманітарную акцыю, скіраваную на захаванне здароўя нацыі.

Ірына САЗАНОВІЧ

МУЗЕІ

Абнаўленне міцкевічавай экспазіцыі

25 траўня цікавая культурная падзея адбудзецца ў Навагрудку. У гэтым горадзе ў Доме-музеі Адама Міцкевіча адкрыецца новая экспазіцыя. Са словаў дырэктара дома-музея Паўла Гайбы, старая працягла з 1992 года, таму за гэты час, калі Міцкевіча пачалі вывучаць у школах і адзначылі 200-годдзе з дня народзінаў паэта, абнаўленне ягонай біяграфічнай экспазіцыі наспела сама сабой. Зроблена гэта за кошт мясцовага бюджэту. Многія рэчы са старога экспазіцыі належалі Музею

літаратуры імя Міцкевіча ў Варшаве і знаходзіліся ў Навагрудку на дэпазіце (часовым захаванні). Цяпер палкі іх забірваюць.

Але, як распавёў П. Гайба, экспазіцыя не з'явіцца, а наадварот, пабагачее і стане сапраўды беларускай. Справа ў тым, што польскія экспанаты замяняць не копіямі, а сапраўднымі, звязанымі з Міцкевічам і ўзятымі з кансервацыі беларускімі. Сярод іх, напрыклад, посуд, мэбля, партрэты, кнігі.

Кірыла ПАЗЫНЯК

МЕДЫЦЫНА

Платных паслугаў у клініках стане больш

Да 108% у параўнанні з 2000 годам плануецца павялічыць сёлетня платныя медыцынскія паслугі жыхарам Брэсцкай вобласці.

Паводле інфармацыі ўпраўлення аховы здароўя аблвыканкама, летась платныя паслугі было аказана на 764 мільёны рублёў, што складала 2% ад сродкаў, што паступілі на медыцыну. Платныя паслугі ў міжведамства грамадзянам было аказана на суму 2,384 долараў, з іх у абласной бальніцы — на суму 1,796 долараў.

Летась таксама было аргані-

завана 260 медыка-сацыяльных ложкаў, гэта значыць бальнічных месцаў, за якія часткова плаціцца сваёй квогра.

На працягу бліжэйшых гадоў у стацыянарах вобласці плануецца арганізаваць больш за 800 медыка-сацыяльных ложкаў. У абласным упраўленні аховы здароўя ўзрушаны, што сетка платных паслугаў павінна быць шыроўшай. Аднак яе развіццё перашкаджае дэфіцыт магутнасцяў — знешняе абсталяванне і недахоп неабходных матэрыялаў.

Валянціна КАЗЛОВІЧ

Рэпетыцыя безгалосых

Заканчэнне.
Пачатак на стар.

Адказнасць за гэта нясе кіраўнік Нацыянальнага банка Пётр Пракаповіч. Нагадаем, што да канца гэтага года курс беларускага рубля афіцыйна плануецца ўтрымаць у межах 1.600-1.620 за доллар.

Пры гэтым, эмсіі – запуску друкаванага станка – не будзе, пакляўся кіраўнік беларускай дзяржавы.

Падаткі будучы зніжаныя аж на шэсць працэнтных пунктаў, а падатковае заканадаўства будзе уніфікаванае з расійскім, што дазволіць такім беларускім прадпрыемствам перамагчы расійскія ў сумленнай канкурэнтнай барацьбе.

Як вядома, на сённяшні дзень фізічныя асобы ў Расіі плацяць падаткі ў роўным памеры – 13%. У Беларусі памер падатку вагаецца ад 9% да 30%, і, на думку кіраўніцтва Падатковага камітэта, гэта цалкам нармальна і не патрабуе змяненняў.

«Уладу сёння ўтрымаць – не праблема»

Нягледзячы на папярэднюю адмову, зма выйграў усе ж была закрутаная. А. Лукашэнка на словах выказаў як упэўненасць у сваіх сілах (гледзі падзагаловак), так і сваю высакароднасць: «Я не хачу ўтрымліваць уладу сілай і несправядлівасцю». Але тут жа папраціў: «Мяняць кіраўніцтва краіны не трэба... Гэта лепшыя людзі... Каго на каго мы будзем мяняць?». Наўрад ці кіраўнік Беларусі памрэ ад спіласці.

Але чарговая порцыя бруды дасталася г. зв. «беліяцэрыі» – пільны кандыдатам у прэзідэнты ад апазіцыі. Яны, аказваецца, «пятая калона» ў Беларусі, героі «рабаўніцкай прыватызацыі» пачатку 90-х гадоў і г. д. Тут рэпертуар А. Лукашэнкі не выдзяляўся ні асаблівай далікатнасцю, ні асаблівай арыгінальнасцю. Адны і тыя ж антылозунгі пры дапамозе тэлебачання штодзень убываюць у галовы выбаршчыкаў, уганяюцца на ўзровень падсвядомасці.

Ворагі вакол нас

Мы праводзім вельмі міралюбную палітыку, але нашыя ворагі, якіх па ўсім свеце налічваецца нямала, хочуць нам зла. Апошнім часам значна актывізавалася дзейнасць замежных спецслужбаў і выведчых цэнтраў на нашай тэрыторыі. Натуральна, што гэтая актывізацыя звязаная з прэзідэнцкімі выбарамі. «Па апошніх дзеяннях, 800 мільёнаў долараў гатовы ўкінуць на звяржэнне існу-

ючага ладу ў Беларусі. Вы дайне нам 800 мільёнаў – і мы праблемаў не будзем мець. 800 мільёнаў – і мы сябрамі ў нас будзем».

Нагадаем, дарэчы, што ўвесь бюджэт Беларусі складае крыху больш за мільярд долараў. Няцяжка падлічыць, што калі 800 мільёнаў долараў раздаць 10 мільёнам беларусаў, то атрымаецца больш за 80 на аднаго. За такія грошы хто хочаш прагала-сць «супраць».

Але гэтага нашым ворагам мала. Паводле А. Лукашэнкі, раздачы долары сотнямі мільёнаў адной рукой, Запад другой рукой збіраецца нас бамбардзіраваць, паўтараючы сітуацыю ў Югаславіі. Але кіраўнік краіны ўпэўнены, што нічога ў нашых ворагаў не атрымаецца.

«Я сваё адкарміў!»

Яскравы прыклад супярэчлівасці перадвыбарных абяцанняў А. Лукашэнкі – ягоныя выказванні на сельскагаспадарчую тэматыку.

З аднаго боку, па ягоных словах, калгасы і саўтасы працуюць вельмі эфектыўна, і таму ніхто іх разганяць не будзе, бо яны вельмі карысныя. З другога боку, трэба дапамагаць усім тым, хто мае індывідуальную гаспадарку – пенсіянерам, адмыслоўцам сельскай гаспадаркі і сельскай інтэлігенцыі, якія мае прысудзілі ўдзел у гэтых «Місусі».

Адначасна беларускі кіраўнік і сваю ролю ў сельскагаспадарчай вытворчасці. «Што вы думаеце, я пайду кароваў даць, быкоў карміць? Я сваё ўжо адкарміў!», – заявіў ён. Але потым выказаў гатоўнасць усе ж кінуць грудзі на пад'ём сельскай гаспадаркі – калі Радзіма пакліча.

Камерцыя па-беларуску

У А. Лукашэнкі вельмі цікавы падыход да камерцыі. З аднаго боку, ён толькі за рынак. З другога, сацыяльныя патрабаванні перш за ўсё.

Вось два прыклады, як беларускі кіраўнік разумее бізнес. «Мы можам прадаць і нафтаперапрацоўчы завод. Ён каштуе па рыначнай цане 2 мільярды долараў, дык, будзьце добрыя, купіце яго за 2 мільярды долараў, але не за 300 мільёнаў, як мне сёння прапаноўваюць. Калі мы атрымаем 2 мільярды долараў за гэты завод, мы падумаем, ці нам яшчэ побач такі паставіць завод за гэтыя грошы і атрымаць прыбытак, таму што такі суперсучасны завод будзе каштаваць крыху больш за

Затрыманне ўдзельнікаў пікета КХП-БНФ

Група мільцыянтаў у швейцарскім нася ў машыну затрыманнага журналіста В.Шукіна

Пасля дольгу ў Швейцарыі на з'езд заехаў вядомы Павел Бардзін

мільярд, ці мы пабудуем штосьці іншае для нашай дзяржавы і нашага народа».

Прадаць стары завод за 2 мільярды, а потым пабудавать узамем новы за мільярд, а рэшту пакласці ў кішэню – выдатны паказчык эканамічнага мыслення гэтага чалавека.

Другі прыклад звязаны з дзейнасцю завода «Гарызонт», які А. Лукашэнка нядаўна наведаў. Для выпуску 35 тысяч тэлевізараў у месяц, як цяпер, заводу неабходна 400 працоўных, заявіў кіраўнік дзяржавы. Але

там працуе 4.000 – у 10 разоў больш, чым трэба. Усе яны атрымліваюць па 105-120 долараў.

Гэта значыць, што калі б на заводзе працавала ўсяго 400 чалавек, то яны б маглі атрымліваць па 1.000 долараў штотысяч. Але хіба гэта нармальна. З вяртання ўнутраным гонарам пераказваў А. Лукашэнка сваю размову з дырэктарам «Гарызонт»: «Я сказаў яму – рабі, што хочаш, хоць венікі вяжы, але людзей працаваць пакінь».

Як бачым, неэфэктыўны менеджмент персаналу «Гарызонт» падаецца як узор для астатніх. Прадпрыемствам, якія збіраюцца выкарыстоўваць такі ж метал, накіраванае хуткае банкруцтва. І ніякая прэзідэнцкая дапамога іх не выратуе.

Эпілог

«Як я разумееў па вашым гомане – а з вашага гоману я нічога не разумееў – вы хочаце скончыць абмен думкамі». Гэтая фраза прэм'ер-міністра Уладзіміра Ярмашова, які вёў другую частку пасяджэння сходу, выдатна прадэманстравала сапраўднае стаўленне прадстаўнікоў улады да «народа», які яны «абралі» для «паралы».

Рэгламент трэба выконваць, і ніякія пратэсты не прымаюцца ва ўлік. «Хто «за» розгалючы?» – спытаў Ярмашова, а астатнія яго ўжо не цікавілі. «За» былі ўсе – вельмі хацелася дадому.

Сход скончыўся, пакінуўшы і ў яго ўдзельнікаў, і ў назіральнікаў пачуццё незаконанасці і недасказанасці. Навошта было праводзіць такое дарэглае мерапрыемства, калі і так усе «за»?

Расціслаў ПЕРМЯКОЎ

Сойм БНФ за адзінага кандыдата

19 траўня адбыўся Сойм БНФ «Адраджэнне». Першым сярод абмеркаваных пытанняў стаў лёс кааліцыі дэмакратычных сілаў (КРДС), а таксама стасункі КРДС і прэзідэнтаў.

Сойм даручыў кіраўніцтву БНФ (цяпер менавіта БНФ будзе старшыняваць у кааліцыі) на наступным жа паседжанні дамагчыся прыняцця рашэння аб правядзенні Кангрэса дэмакратычных сілаў, а ў выпадку надзвычайнай сітуацыі галасаваннем самой КРДС вызначыць імя адзінага кандыдата ад Каардынацыйнай рады. Сойм заклікаў прэзідэнтаў скарыстаць апошні шанец і самі вызначыць з тым, хто з іх найбольш прыходны. Пасля падпісання «пагаднення п'яцёр», дзе ёсць такія сумнеўныя палажэнні, як «Саюз з Расіяй», Сойм БНФ «Адраджэнне» прапанаваў прэзідэнтам, калі тыя хочуць быць сапраўды альтэрнатыўны Лукашэнку, дакладна сфармуляваць іхняе стаўленне да ключавых пытанняў беларускага жыцця:

лэс незалежнасці, стасункі з Расіяй і іншымі дзяржавамі, бачанне эканамічнай рэформы і дэмакратызацыі краіны. На Сойме быў прыняты зварот пратэсту за нагоды ўчарашніх сілавых разгонаў пратэстных акцыяў. «Мы планавалі Сойм як надзвычайны, – сказаў старшыня БНФ «Адраджэнне» і Партыі БНФ Віцук Вячорка, – мяркуючы, што на «ўсе-беларускім сходзе» Лукашэнка выступіць з ініцыятывай альбо назаванне даты, альбо вызначыць сябе ў якасці прэзідэнта на кандыдацтва. Чаго, аднак, не адбылося. Гэта сведчыць пра крайні разрыў, аслабленне ў межах самой рэжымнай клікі, і магчыма, пра крах некаторых спадзеваў на расійскую падтрымку, бо вельмі шмат намаганняў – прапагандовых, фінансавых, арганізацыйных – было ўкладзена ў падрыхтоўку гэтага спектакля. Тое, што ён закончыўся пшымка, безумоўна, ёсць удар для рэжыму Лукашэнкі».

Настаў час рашучых дзеянняў

Зварот да арганізацыйна-свабод Каардынацыйнай рады дэмакратычных сілаў і дэмакратычных прэзідэнтаў у прэзідэнты

Рэжым Лукашэнкі разгублены. Ён страціў палітычную ініцыятыву. Спектакль пад назовам «ўсебеларускі народны сход» ганебна праваліўся. Папулярнасць самога Лукашэнкі імкліва спадае. Шанец на перамогу дэмакратыі ў нашай краіне як ніколі вялікі, і мы не маем права яго ўпусціць.

Адзінае рэальнае дэмакратычнае кааліцыі, якая створана і дзейнічае ў Беларусі, – гэта КРДС. Яе не можа падмяніць падабленне прэзідэнтаў. Разам з тым БНФ «Адраджэнне» вітаў бы паразуменне між прэзідэнтамі: а) пагадзіцца вызначыць міжсобку адзінага кандыдата; б) не змагацца за ўплыў на ўжо існыя структуры, а ўлучаць у працу новых людзей.

Нас непакоіць недастатковая актывнасць прэзідэнтаў, падтрыманых суб'ектамі КРДС. Грамадства чакае ад іх яскравых і смелых учынкаў, якія засведчылі б іхні асабовы патэнцыял змагацца і кіраваць краінай. Але яшчэ больш нас турбуе адсутнасць ясных праграмных палажэнняў, якія адказваюць на ключавыя пытанні беларускае будучыні інакш, чым Лукашэнкаўскія. Нікім не прызнаная міжнародна-праўная хімера – г. зв. «Саюз Беларусі і Расіі» – не можа быць аргументам у палітычнай барацьбе. Нельга спадзявацца на падтрымку палітычных партыяў,

перадусім БНФ, і ў той жа час падпісваць заявы, якія супярэчаць сэнсу існавання гэтых партыяў. Мы чакаем, што прэзідэнты агульча, як яны бачаць незалежную будучыню Беларусі, нашай мовы, культуры і сімволікі, які збіраюцца ўкладваць стасункі з Расіяй, іншымі суседнімі краінамі, ЗША, краінамі Заходняй Еўропы, які збіраюцца вяртаць нашу краіну да дэмакратычнага ладу, як адзінадушныя эканомікі.

Нельга аддаваць рэжыму і спні Ярмашова права вызначыць адзінага кандыдата. Кандыдат, якога падтрымаюць дэмакратычныя сілы краіны – сябры КРДС, павінен быць вызначаны да абвешчання выбараў і збору подпісаў за прэзідэнцтва.

Сойм заяўляе: БНФ «Адраджэнне» і ўсе яго мясцовыя структуры будучы збіраць подпісы толькі за аднаго прэзідэнта, якога вызначыць чарговы Кангрэс дэмакратычных сілаў. КРДС павіна выказаць сваё абяцанне і вызначыцца з адзіным кандыдатам перадабвешчэннем выбараў. У тэрміновым парадку гэта магчыма зрабіць праз галасаванне самой Рады – звартаемся да КРДС з заклікам кіраўніцтва вызначыць дату чарговага Кангрэса дэмакратычных сілаў; заклікаем кандыдатаў, названых суб'ектамі КРДС, выкарыстаць апошні шанец вылучыць адзіную кандыдатуру паміж сябе.

Індывідуалы яднаюцца

21 траўня ў Мінску збіраецца ўстаноўчы сход пярвічных арганізацый індывідуальных прадпрыемальнікаў, якія існуюць і працуюць у рамках Свабоднага прафсаюза Беларускага. Чакаецца, што ў выніку будзе створаны галіновы прафсаюз прадпрыемальнікаў у складзе СПБ, які праз пэўны час мусіць, па словах прэзідэнта СПБ Г. Быкава, «пайсці ў сваёе плаванне».

Старшыня «пярвічкі» рынку «Малінаўка» ў Мінску Сяргей Бычкоўскі, які займаецца стварэннем прафсаюза, гаворыць, што рашэнне стварыць галіновы прафсаюз прынятае яшчэ 12 сакавіка; 21 траўня на ўстаноўчы сход прыехалі дэлегаты з Мазыры, Баранавічаў, Полацка, Барысава, Мінска, іншых гарадоў.

Сход плануе абмеркаваць тактыку дзеянняў індывідуальных прадпрыемальнікаў у цяперашняй сітуацыі, у прыватнасці, у існуючым прававым полі. ІП проста не ў стане правядаць усе нарматыўна-прававыя акты, які выдаюцца ўладай для рэгулявання эканамічнай дзейнасці. Так, летас у Беларусі прынята 4.750 законаў і нарматыўных актаў, 2.000 з каторых датычацца гаспадарчай і

эканамічнай дзейнасці. Таму, па С. Бычкоўскім, стварэнне прафсаюза будзе спрабаваць «хоць бы вызначыць ўплыў на ўладу, якая вызначае заканадаўчую базу для ІП».

Больш за тое, улада душыць дробнае і сярэдняе прадпрыемальніцтва, у той час як беспрацоўе ў краіне няўхільна расце. За апошнія тры-чатыры гады, паводле Сяргея Бычкоўскага, толькі ў Мінску колькасць рабочых дзяржаўных прадпрыемстваў скарацілася на 10-15 тысяч; замест таго, каб стварыць ім умовы для заняцця дробным бізнесам, улады ўсяляк спрабуюць яго знішчыць. Гэта таксама праблема, якую паспрабуе ўзняць новастварены прафсаюз.

Ну і, вядома, прафсаюз ствараецца для самаабароны прадпрыемальніцкіх суполак ад самавольства ўлады. Суполка рынку «Малінаўка» (200 чалавек), рынку «Аквабел» і «Заходні» адміністрацыі мінскай раёнаў адмаўляюцца рэгістраваць па са-мых розных надуманых прычынах. Сяргей Бычкоўскі лічыць, што супольнымі намаганнямі прадпрыемальнікаў уладася дабіцца працы.

Юрась ХМЯЛЬНІЦКІ

Калі перад Палацам Рэспублікі збіралі пікетчыкаў, дэлегаты выбіралі новыя строй

Лига арабских государств прекращает контакты с Израилем

Комитет Лиги арабских государств принял решение прекратить все политические и экономические контакты с Израилем. Такое решение было принято в субботу в связи с тем, что Израиль провел серию «акций возмездия» за террористический акт, совершенный взрывом самолета в Непали.

В пятницу Израиль впервые с начала столкновений поднял в воздух бомбардировщики F-16, которые совершили рейды на палестинские объекты на Западном берегу и в секторе Газа. В результате налетов погибли как минимум 12 человек, 90 получили ранения.

В субботу израильские боевые вертолеты обстреляли штаб-квартиры палестинских властей на Западном берегу Иордана. Палестинские источники утверждают, что ранения получили не менее 20 человек.

Генеральный секретарь Арабской Лиги Амир Мусса (Amr Moussa) заявил, что мирные предложения, выдвинутые Египтом и Иорданией, не могут обсуждаться до тех пор, пока Израиль «продолжает атаки против палестинцев».

«Мы не видим смысла в дипломатических контактах, которые происходят под звук автоматных очередей», — сказал Амир Мусса. Он осудил решение израильских властей применить

против палестинцев боевые самолеты и призвал к международному вмешательству в палестинско-израильский конфликт.

Египет и Иордания подписали мирные договоры с Израилем и принимают активное участие в процессе ближневосточного мирного урегулирования, напоминает BBC News.

Министр иностранных дел Египта Ахмед Махер уже заявил, что отказывается встречаться со своим израильским коллегой Шимоном Пересом. По словам Махера, о таких переговорах можно будет вести речь только после окончания конфликта.

Пресс-секретарь израильского премьера Ариэля Шарона осудил решение Лиги арабских

государств и назвал его «бессмыслицей», отмечает AFP. Лидеры арабских стран заявляют, что хотя мир, однако если они прервут связи с Израилем, достижение этой цели представляется невозможным, отметил представитель Шарона.

На встрече в Каире министры иностранных дел Лиги арабских государств также приняли резолюцию, призывающую к проведению экстренной встречи ООН для обеспечения международной защиты палестинцев.

Палестинский лидер Ясир Арафат вновь заявил, что не намерен вести переговоры с Израилем до полного прекращения артобстрелов.

Максим ПОЛЯКОВ

Юная ахвьяра ненавистника

Адвокат сям'і Эльзы Кунгавай, у забористе якої абвінавчача палкоўнік Юрый Будаўнаў, сцвярджае, што чацёнская дзяўчына была пахаваная жывой. Такую заяву адвокат Абдула Хамзаў зрабіў на судовым працэсе ў Растове-на-Доне падчас допыту механіка-вадзіцеля БТР, малодшага сяржанта Аляксандра Ягорава — аднаго са сведкаў па справе Будаўнава, паведамляе «Інтерфакс». Датытаны раней камандзір экіпажа БМП Ігар Грыгор'еў заявіў, што па загадзе Будаўнава салдаты забралі дзяўчыну з бацькоўскага дома і даставілі ў распалажэнне часці. Па словах

Грыгор'ева, камандзір палка правёў з ёю каля дзвюх гадзін. Калі Грыгор'еў увайшоў да камандзіра, дзяўчына не падавала прыкметаў жыцця. Будаўнаў загадаў наенаслужачым загараць яе цела ў псіхіку і закапаць у бліжэйшай лясаласе.

Алесь ДУБРОЎСКАЯ

Україна адмяніла смяротнае пакаранне

Прэзідэнт Украіны Леанід Кучма падпісаў у мінулы пятніцу ўказ аб уядзенні ў дзеянне новага Крымінальнага кодэкса. Паводле яго, смяротнага пакарання ва Украіне не будзе — яго заменена на пажыццёвае зняволенне. Гэты гуманістычны крок — выкананне абавязальства перад Саветам Еўропы, куды Украіна ўвайшла нядаўна. Дзеянне новага Крымінальнага кодэкса Украіны пачнецца 1 чэрвеня гэтага года.

Падпісанне Крымінальнага кодэкса Л. Кучмай паставіла апошнюю кропку ў шматлікіх дыскусіях наконце лёсу асудзіва неабеспечных злачынцаў.

Паводле КК, пажыццёвае зняволенне не будзе прымяняцца да асобаў, маладзейшых за 18 гадоў і старэйшых за 65 гадоў, а таксама да жанчын, якія былі цяжарныя на момант учынення злачынства або на момант вынясення прысуду.

У адрозненне ад папярэдняга Крымінальнага кодэкса, ця-

перашні прадугледжвае яшчэ адзін від пакарання — грамадскія працы. Такія працы мусяць выконвацца асуджаным у свабодны ад працы час — бясплатна.

Яшчэ адна навінка — у новым украінскім КК асуднічае крымінальна адказнасць за папелі або абразу. Затое ўстаноўлена крымінальная адказнасць для дэпутатаў усіх узроўняў, а таксама іншых кіраўнікоў, якія атрымліваюць пасады шляхам выбараў, за дзейнасць, несумяшчальную з прадстаўнічым мандатам. Прасцей кажучы, калі дэпутат Вярхоўнай Рады будзе адначасова займаць якую-небудзь іншую пасаду або некай-па-іншаму зарабляць грошы, то яго чакае крымінальна пераслед. Дарчы, у беларускай «палатцы» дагэтуль не ўсе дэпутаты пажадалі развітацца з сваімі мінулымі «хлебнымі месцамі». І нікога — працуюць.

Міхась КАРПОВІЧ

Дапамога ў абмен на рэформы

Сусветны банк прадаставіў Балгарыі займы на агульную суму ў 750 мільёнаў долараў у перыяд да 2004 года — пры ўмове, што краіна пойдзе на працягнутыя эфектыўныя эканамічныя рэформы. Пра гэта паведаміла агенства «Кирил и Методий».

У выпадку, калі кіраўніцтва Балгарыі не здолее правесці шэраг захадаў па аздараўленні эканомікі краіны, у прыватнасці, знізіць узровень інфляцыі ў 2

разы — да 4,5% у год, СБ абмяжуча «толькі» 220 мільёнамі долараў дапамогу. Гэтыя срэды пойдуць, у асноўным, на рэалізацыю адкаўчальных праграмаў.

Прадстаўніц Сусветнага банка ў Сафіі Томас О'Браен заявіў: «Мы спадзяемся на спрыяльныя развіццё эканамічнай сітуацыі ў краіне. Але калі ўрад не здолеа дамагчыся станоўчых вынікаў, аб'ём крэдытавання будучы скарачацца».

Ірына СТАРЦАВА

Каштуніца шукае кампраміс

Прэзідэнт Югаславіі Ваіслаў Каштуніца звярнуўся да лідэра Чарнагорыі Міла Джуканавіча з заклікам неадкладна сесці за стол перамоваў. На думку В. Каштуніцы, далейшы лёс югаслаўскай федэрацыі патрабуе тэрміновага вырашэння.

Як вядома, на сённяшні дзень Саязная Рэспубліка Югаславія складаецца з дзвюх частак — Сербіі і Чарнагорыі. Чарнагорыя на працягу апошніх гадоў дыстанцуецца ад сваёй «вялікай суседкі» — у асноўным дзякуючы намаганням яе прэзідэнта М. Джуканавіча.

У прыватнасці, чарнагорцы не ідуць у югаслаўскае войска, не выкарыстоўваюць югаслаўскую валюту — дынар (летас парламент Чарнагорыі нават увёў забарону на выкарыстанне дынара, замест яго ўсе разлікі вядуцца ў нямецкіх марках). На восеньскія выбары прэзідэнта Югаславіі ў 2000 годзе, калі

В. Каштуніца перамог С. Мілошавіча, чарнагорцы таксама не пайшлі. Таму факта В. Каштуніца з'яўляецца прэзідэнтам Сербіі. Міла Джуканавіч выступае за неадкладнае аддзяленне Чарнагорыі ад Сербіі, аднак ягоны сербскі калега не можа на гэта пагадзіцца.

Тым не менш, абодва бакі добра ўсведамляюць неабходнасць перамоўным шляхам вырашэння будучыню дзвюх рэспублік.

Ваіслаў Каштуніца заявіў, што і Сербія, і Чарнагорыя «не могуць губляць часу» з-за палітычных і эканамічных прычын, піша Associated Press. Асцільва тут прэзідэнт Югаславіі выдзеліў скарачэнне патоку інвестыцый у югаслаўскую эканоміку ў сувязі з няпэўнай будучыняй федэрацыі. В. Каштуніца выказаў гатоўнасць сустрацца з М. Джуканавічам і дасягнуць кампрамісу.

Расціслаў ПЕРМЯКОЎ

ПРАЦЭС

Суд над Ярузельскім перанесены

У пятніцу Варшаўскі акруговы суд прыняў рашэнне адкласці працэс над былым кіраўніком Польшчы генералам Войцыхам Ярузельскім.

Як мы ўжо паведамілі, 78-гадовы генерал абвінавчачаецца ў жорсткім падаўленні страйку рабочых на верфі у Гданьску і Глыні ў 1970 годзе.

В. Ярузельскі, які ў той час займаў пасаду міністра абароны Польшчы, аддаў загад страйцям па ўдзельніцка актыўна пратэсту. У выніку 44 чалавекі былі забітыя.

Пазвестках France-Presse, наступнае судовае паседжанне пройдзе 19 чэрвеня.

Ірына СТАРЦАВА

Германия и США не помогут России

Президент США Джордж Буш и федеральный канцлер Германии Герхард Шрёдер достигли тайной договоренности не оказывать Москве финансовой помощи. Такое решение принято в связи с тем, что объемы вывоза капитала из России по-прежнему достигают больших размеров.

Об этой сенсационной договоренности 19 мая сообщили немецкие журналы Der Spiegel и Focus. Издания ссылаются на данные секретного десятистраничного меморандума, составленного послом Германии в Вашингтоне. «Канцлер согласился с Джорджем Бушем в том, что финансовая помощь Москве не может быть оказана, пока огромные суммы вывозятся из России за рубеж», — цитирует Der Spiegel секретный документ. Кроме того, если верить немец-

кой прессе, Буш также подверг Россию критике за поставки вооружений Ирану и рекомендовал придержать экономическую помощь Москве до тех пор, пока не будет возможности более детально проанализировать политику и цели президента РФ Владимира Путина.

Официальные представители МИД Германии пока отказываются комментировать эти сообщения. Однако, как стало известно, посольство США в Германии уже потребовало от немецких властей немедленно разъяснить, каким образом прессе стал доступен текст сверхсекретного меморандума. Американские дипломаты предупредили Берлин о том, что этот случай может нанести серьезнейший ущерб отношениям между Германией и США.

Константин СОРОКИН

Поляки признались в геноциде евреев

Польские власти дали разрешение на эксгумацию братской могилы, в которой покоятся останки примерно 1.600 евреев, ставших жертвами массовой расправы во время Второй мировой войны.

Польский Институт национальной памяти запросил разрешение на исследование захоронения в Едвабне после того, как удалось установить, что евреи были убиты поляками, а не нацистами. Институт хочет установить точное количество людей, погибших при жестокой расправе в 1941 году.

Евреев сожгли в сарае и заживо сожгли в Едвабне, примерно в 100 километрах к северо-востоку от Варшавы. В течение долгого времени считалось, что расправа над евреями была делом рук гестапо. Сообщение о том, что в геноциде виновны

поляки, стало шоком для населения страны, отмечает BBC News.

Президент Польши Александр Квасьневский признал, что в этом убийстве евреев виноваты их соседи по деревне, и публично принес извинения.

Несмотря на то, что разрешение на эксгумацию дано, пока не ясно, состоится ли она. В большинстве случаев вскрытие могил запрещено иудейскими законами, и небольшая диаспора польских евреев выступает против эксгумации.

В память 60-летия трагедии в Едвабне будет создано мемориальное кладбище и установлен памятник. Старый памятник, надпись на котором приписывала ответственность за массовое убийство нацистам и гестапо, уже демонтирован.

Александр ПОЧУЕВ

Китайские чиновники забили насмерть женщину

В китайской провинции Фуцзянь на юге страны 34-летняя женщина за отказ от стерилизации была забила насмерть чиновниками из службы контроля за рождаемостью, сообщает France Presse.

В среду Сун Жонху, мать двух мальчиков 12 и 13 лет, была насильно увезена из дома сотрудниками службы по контролю за рождаемостью. Ей было объявлено, что ее везут в медицинский центр для стерилизации.

Сун и раньше неоднократно отказывалась от подобной процедуры, и теперь предъявила чиновникам медицинское свидетельство, утверждавшее, что стерилизация ей противопоказана по состоянию здоровья. Тем не менее, невзирая на ее протесты и протесты ее родственников, сотрудники службы по контролю за рождаемостью силой втолкнули Сун в машину и увезли.

Сразу после этого родственники Сун заявили в полицию о грубых и неправомерных действиях чиновников, однако полицейские предпочли не вмешиваться в происходящее.

Вечером того же дня официальные власти уведомили родственников Сун, что она выпрыгнула из окна пятого этажа местного центра по стерилизации и погибла.

Члены семьи Сун, которым разрешили осмотреть ее тело, обнаружили множественные ссадины и ушибы на голове и теле погибшей. «Характер ушибов говорил о том, что они не могли быть получены в результате прыжка из окна», — заявил один из них корреспонденту AFP.

Родственники погибшей особо подчеркивают, что Сун, будучи матерью двоих детей, прекрасно знала о линии по сокращению рождаемости, которой придерживаются китайские власти, и не собиралась противоречить ей. В частности, начиная с 1992 года Сун регулярно посещала врача, чтобы установить, не беременна ли она.

Двадцать лет назад принцип «одна семья — один ребенок» стал в Китае законом. С тех пор правозащитные организации неоднократно отмечали одиозный характер проведения этого закона в жизнь — в первые годы его действия китайских женщин

насилно подвергали стерилизации, как скот.

Работники из службы по контролю за рождаемостью подвергали несогласных жителей страны избиениям, незаконным арестам, конфисковали у них имущество и даже разрушали их жилища.

Тем не менее, все эти меры не смогли остановить прирост населения Китая, и так самого густонаселенного государства в

мире. В год количество жителей этой страны увеличивается в среднем на 10 миллионов человек.

Китайское правительство обещает и дальше принимать самые жесткие меры для того, чтобы к 2050 году в стране проживало не более 1,6 миллиарда человек. Сегодня население Китая насчитывает 1,3 миллиарда жителей.

Антон НОСИКОВ

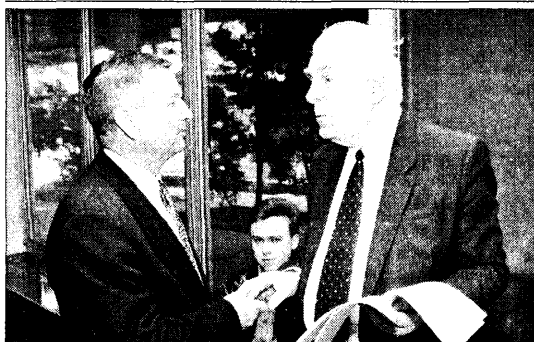
ТБМ набіраецца аптымізму

● Прэзідыум VII з'езда Товариства беларускай мовы

● Госьці з'езда — старшыня СРБ Уладзімір Някляеў і адзін з мажлівых кандыдатаў у прэзідэнты Міхаіл Чыгір — гавораць у кулуарах

● Экс-міністр абароны Павел Казлоўскі, патэнцыйны кандыдат у прэзідэнты, гаворыць з народным поэтам Беларусі Ніламі Гілевічам

Учора, 20 траўня, у сталічным Доме літаратара прайшоў сёмы з'езд Товариства беларускай мовы імя Францішка Скарыны.

Сходы ўтворанага ў 1989 годзе ТБМ заўсёды выклікаюць досыць вялікую цікавасць, бо яно ёсць адной з самых буйных грамадскіх арганізацый у Беларусі (больш за 9 тысяч членаў), а моўная сітуацыя ў краіне застаецца заняпаднай.

Не стаў выключэннем і гэты з'езд. Апрача дзякоў сютняў дэлегатаў амаль з большасці рэгіёнаў Беларусі, удзел у ім узяло багата самых розных гасцей. Ад дзесяці культурны да палітыкаў. Многі з іх у розны час сталі сябрамі Товариства беларускай мовы. 20 траўня ў зале Дома літаратара, які на іншых з'ездах арганізацыі, звычайна было багатым пісьменнікаў: Уладзімір Някляеў, Вольга Іпатава, Кастусь Тарасэў, Сяргей Законнікаў, Уладзімір Арлоў, Генадзь Бураўкін і Ніл Гілевіч, першы і другі старшыні ТБМ. Дарэчы, трэці па ліку старшыня ТБМ Алег Трусаў 20 траўня быў пераабраны яшчэ на адзін тэрмін.

На з'ездзе прысутнічалі таксама кіраўнікі роднасных Товариства беларускай мовы арганізацый — Аляксандр Лозка ад Товариства беларускай школы і Радзім Гарошчкі ад Згуртавання беларусаў свету «Бацькашчына». Не абмінулі сваёй увагі з'езд і палітыкі. Ад КХП-БНФ быў зачытаны вітальны ліст ад Яўгена Пазыняка, Аляксей Кароль вітаў ТБМцаў ад Сашал-дэмакратычнай партыі (Народная Грамада), Вініцук Вячорка — ад БНФ. Ён, у прыватнасці, назваў Товариства беларускай мовы за якую актывісткую дзейнасць у справе беларусізацыі «адным з беларускіх шчупакоў, якія трохі ганяюць імперскага карая». Да гэтых палітыкаў далучыліся мажлівых кандыдаты на прэзідэнта ад апазіцыі. Сямён Домаш, якога ў гэты дзень не было ў Беларусі, перадаў сваё вітанні лістом, а Павел Казлоўскі і Міхаіл Чыгір прамалілі ў Доме літаратара нажыву. Такія ўвагі не дзіўныя. Нядаўна ТБМ звярнулася да патэнцыйных кандыдатаў на прэзідэнцтва з заклікам не толькі ўжываць сваёй перадвыбарнай кампаніі беларускую мову, але і гаварыць пра ёйныя праблемы і шляхі вырашэння. Прыкладам, пра неабходнасць стварэння Беларуска-

га нацыянальнага ўніверсітэта з беларускамоўным выкладаннем усіх дысцыплін (у падтрымку гэтай ідэі ТБМ сабрала ўжо 50 тысяч членаў падпісаў грамадзянаў). М. Чыгір у прамове запэўніў, што «змены ў стаўленні да беларускай мовы могуць адбыцца сёлет». Прычым, хто б ні стаў прэзідэнтам. Натуральна, выключачы Лукашэнку.

Яркімі і трохі нечаканымі эпізодамі на з'ездзе ў часе прамоваў сталі выступы прадстаўніка Федэрацыі анархістаў Беларусі і асабліва намесніка галавы пасольскай місіі ЗША Джона Кунстатара. Амерыканец зліў усе выдатны беларускай мовай, прычым у варыянце «тарашкевіцы». Прадстаўнік амерыканскай амбасады казаў пра тое, што беларусам ёсць усе шанцы, каб зрабіць існаванне і ўжытак беларускай мовы паўнаважным і маштабным. Пры гэтым ён загадаў пра прыклад чхаць, які адрэзлі сваю мову са стану, шматкроць горшага за тое, што зараз робіцца з беларускай мовай.

Потым многія паўтаралі, што калі ўжо амерыканцы гавораць па-беларуску, то тады ў беларускай мове лёс будзе ўсё ж такі шчаслівы. І наогул гэты з'езд ТБМ адрозніваўся ад папярэдніх тым, што гэтым разам тут панаваў аптымістычны настрой, месцамі нават занадта. Не, пра недастатковы статус мовы тытульнай нацыі і пра ўпарты ігнараванне беларускай мовы чыноўнікамі па пачатковым прыкладзе А. Лукашэнкі гаварылася. Аднак абыходзілася без плачу і жалюбаў. І правільна, бо працы ў цяперашняй улады — справа наколькі марная, настолькі і ганебная. Можна адно што патрабаваць.

Учора дзяржава яшчэ раз выявіла сваё стаўленне да ТБМ і беларускай мовы. Запрашэнні ўзяць удзел у з'ездзе былі даставлены ў два дзесяткі разнастайных дзяржаўных органаў. 20 траўня ў Дом літаратара не прыйшлі фактычна ніякіх (шэрагавыя прадстаўнікі Савета міністраў не ўлік). Запрошаныя Латыпаў, Стражаў, Ясныковіч, Палайны, Хвастой і іншыя не з'явіліся. Як кажуць, без каментарыяў. Можна зрабіць выснову, што Стратэгія развіцця беларускай мовы на 21 стагоддзе, прынятая на з'ездзе, улады зусім не цікавіць, бо яна ёй проста не патрэбная.

Кірыла ПАЗЫНЯК

Прадрымальнікі ўсё яшчэ спадзяюцца на ласку

18 траўня рэспубліканскі страйкам прадрымальнікаў на чале з гродзенцам Валерыем Леванеўскім зрабілі спробу правесці ў Беларусі першы агульнанацыянальны страйк. Акцыя праходзіла пад лозунгам адстаўкі Аляксандра Лукашэнкі і агоняга ўрада.

В. Леванеўскі паведамляе пра поспех палітычнага страйку, нягледзячы на шматлікія перашкоды (затрыманы актывістаў страйкаў у Гродне, Мінску) ды дэзінфармацыю. Так, раніш 18 траўня на стадыёне «Дынама» ў Мінску за распаўсюджванне бюлетэня «Предприниматель» затрыманы мінскі намеснік старшыні страйкама Леанід Каліцень; яго тры гадзіны пратрымалі ў гарадскім аддзеле міліцыі №1 па абвінавачванні ў «распаўсюджванні друкаваных выданняў, адрываў іх з друкарнага ўстаноўленага парку і якія не маюць выхадных даных, змест якіх накіраваны на нанясенне ўрон дзяржаўнаму і грамадскаму парку» — артыкул 172 частка 3 КоАП прадуладжвае пакаранне ў выглядзе пяці-раўняння ці штрафу да пяці мінімальных заробкаў. Напярэдадні акцыі на стадыёне распаўсюджваліся псеўдобюлетэні «Предприниматель», у якім паведамлялася пра перанос страйку.

Тым не менш, Валерыя Леванеўскі лічыць страйк паспяховым, бо ўдзел у ім прынялі «прыкладна ў два разы больш за прагназуемую колькасць грамадзянаў». Лідэр страйкама сцвярджае, што ў страйку ўдзельнічалі звыш 40 тысяч прадрымальнікаў ды прыкладна 50 тысяч асоб, што працуюць па найме, ці 40% ад агульнай арміі ПП. Пры гэтым звяртае ўвагу, што найбольшай актывнасцю вылучаліся гродзенскі рынак «Южны», дзе працуе сам В. Леванеўскі, з 95% удзельнікаў, ды «Ждановічы» пад Мінскам, дзе страйкавалі 90% індывідуальных прадрымальнікаў.

Першы палітычны страйк Валерыя Леванеўскі называе паспяховым. «У страйку прынялі ўдзел прыкладна ў два разы болей за прагназуемую колькасць грамадзянаў Беларусі. Неабходна ўлічыць, што гэта першы палітычны страйк у гісторыі РБ за час праўлення А. Лукашэнкі. Нягледзячы на мацнейшае процістаянне ў правядзенні страйку, страйкам прадрымальнікаў атчынае яе на добра».

Аднак не ўсе прадрымальніцкія колы так аптымістычна ўспрынялі спробу палітычнага страйку патэнцыйнага прэзідэнта ў прэзідэнты В. Леванеўскага. Намеснік старшыні прафсаюза прадрымальнікаў «Садружнасць» Кацярына Навумовіч сцвярджае, што заявы страйкама пра 90 тысяч бастуючых устрынятыя смехам. «Гэта абсалютна нерэальны лічбы. Паводле паралельнага адсочвання сітуацыі, можна сцвярджаць, што цалкам працавалі рынкі «Магілёва і вобласці, Гомеля і вобласці, Брэста і вобласці, Віцебска і вобласці, цалкам працаваў Мінск», — заявіла К. Навумовіч. Сталічны рынак «Дынама», дзе, дарэчы, працуе і К. Навумовіч, на 95% працаваў. Сапраўды, найбольшую актывнасць правялі рынкі «Южны» ды «Ждановічы».

Жаданне заявіць пра поспех палітычнага страйку цалкам зразумела, асабліва з боку патэнцыйнага кандыдата ў прэзідэнты.

Рыгор БУЯН

Открытие сезона неодамагогии

Окончание. Начало на стр. 1

Плюс или минус восприятия демагогии зависит от того, в какой мере симпатичен и авторитетен нам человек, пытающийся вдути свой бред. Верим ли мы, согласны ли мы на положительное толкование его заключений. В политике, как и на улице, где вас останавливает наглая, отвратительная, устатая шыганка и пытается расположить к себе ласковыми лицемерными словами и тусклым блеском выпученных глаз. Ей нужно, чтобы вы отвелись от конкретики, от действительности, от реальности и поверили в сказку, во время изложения которой ваши карманы полностью обистят.

Феномен Лукашенко как объективно случайного человека у кормила верховной власти напрямую связан с его природным интуитивным мастерством политико-бытовой демагогии. Красноречивым мы не были обделены и раньше. Но заслуга президента страны заключается в том, что он перенес демагогию из заоблачных высот марксистско-ленинской философии на нашу грешную землю, совершил перевод ее из ауры абстрактной идеальной общественно-политической формации в нашу несовершенную действительность. Он адаптировал демагогию к местным реалиям, включил в нее контекст протестов, не требующие доказательств и понятия всем аргу-

менты типа «сам ты дурак», и этим приблизил демагогию к массовой психологии народных низов. Склонность и агрессивность бытового словесного перепалки он органично привил публичным политическим выступлениям и создал новый жанр «скандального обращения», во время которого оратору позволено полностью обнажить свой скверный характер, демонстративно раздражение, крайний цинизм, произвольно трактовать факты, придумывать обвинения и не стесняться пограничных выражений в адрес оппонентов. Не удивительно, что Белорусское телевидение, чтобы соответствовать вкусам своего патрона, обязано было позаимствовать эту форму и наполнить ее соответствующим содержанием. Пропагандисты БТ и придворных газет сегодня как бы договаривают все, недосказанное их шефом, расставляют акценты, трактуют его импровизации примерно так же, как средневековые схоласти толковали Священное Писание. Они шифуют этот стиль и внедряют его в жизнь, где он обретает свое продолжение в среде местной малой бюрократии, метко названный в народе за свою публичную наглость «як у сабак вочы пазыччаны».

Принимая все вышеизложенное и памятуя, что цинизм и откровенная демагогия обшество в свое время особенно настойчиво прививали большевики, мы сегодня с полным на то правом

можем назвать нынешнюю власть неомошевицкой. Это подтверждается не только восстановлением тотальной государственной бюрократии, не только оживлением коммунистических мифов, не только попытками установить самый пристальный контроль над обществом, не только укреплением органов массового принуждения и обмана, не только идеологией осажденной крепости, не только пренебрежением интересами страны в погоне за воображаемыми фантазмами, не только ненавистью к национальной интеллигенции и культуре, но и реанимацией большевистских партийных съездов и конференций, попыткой подменить действительное народное волеизъявление помпезным междоусобицей лично преданных товарищей.

На втором съезде партии... прошу прощения... На втором всебелорусском собрании имело место пиришество лицемерия и демагогии. Выступающие однообразно и угодливо подтверждали то, что до них уже было сказано в докладе Генерального... прошу прощения... В докладе кандидата в президенты Республики Беларусь. Поэтому всерьез разбирать пассажи некоего дальнейшего развития страны в представлении Лукашенко не имеет смысла: все они из области крайне субъективного описания неких нереальных картин, встающих перед его мысленным взором. Заслуги его за отчетный

период, прошедший со времени первого собрания, неописуемы. Здесь и автомобили у каждой четвертой белорусской семьи, и построенный Дворец Республики, и недопущение войны, и успешная сдача суверенитета восточному соседу, и грядущие высочайшие зарплаты в 250 долларов, и создание «Лукомола», и спасение работниц «Горизонта» от голодной смерти, и многое другое. Словом, Лукашенко по-прежнему вульгарно «разводит народ на пальцах», полностью игнорируя требования отчитываться за свои прежние обильные обещания, вроде холодильников для пенсионеров или денег на книги для учителей. Жизнь, как оказалось, он по-прежнему видит из окна персонального «Мерседеса-600», а в магазинах попадает после централизованных заводов и оперативной корректирующей калькуляции цен. Очевидно, что это его полностью устраивает, и вновь создаваемая мифология о благополучии белорусского народа повторяется из выступления в выступление. Создается даже полное впечатление, что сам Александр Григорьевич уже искренно верит в те байки, о которых говорит. И это красноречивее всего свидетельствует о том, что наша страна уже семь лет, как остро нуждается в серьезном и ответственном человеке на месте самого главного чиновника Республики Беларусь.

Александр Дубравин

Тытунёвыя фабрыкі просяць абароны

37 сакавіка бягучага года па заяве беларускіх вытворцаў тытунёвых вырабаў распачалося расследаванне наконце дзейнасці імпартэраў цыгарэтаў замежнай вытворчасці. Гродзенская тытунёвая фабрыка «Нёман» і СП «ТытуніІнвест» лічаць, што яны з імпартэрамі на айчынным рынку знаходзяцца ў няроўных умовах: бізнес-клімат для тых больш лагодны, а ў выніку гэта наносіць значныя страты нашым вытворцам.

Напрыклад, межавыя кошты ў раздзроб на айчынных цыгарэты ўсталяваны ўрадам у канцы лютага, а для імпартаваных — толькі ў канцы красавіка, і за гэтыя два месяцы нашы вытворцы панеслі значныя страты: 50% сабекошту прадукцыі складаюць падаткі; зніжкі гандлёвым прадпрыемствам па закупцы беларускіх вытворцаў могуць рабіць на 23%, а замежныя — на 30%; за існуючых у Беларусі і Расіі механізмаў заліку акцызаў наш бюджэт не даатрымлівае якую частку грошай.

Адноснае ўключэнне аб структуры тытунёвага рынку ў Беларусь можа атрымаць калі вітрынаў камерцыйных крамаў. Але, згодна з афіцыйнымі дадзенымі, сітуацыя выглядае іншым — 20 афіцыйным імпартэрам належыць толькі 25% ад айчыннага рынку цыгарэтаў, 10% мае СП «ТытуніІнвест», а лідзіруючае становішча — 65% — належыць фабрыцы «Нёман». Такім чынам, імпарт тытунёвых вырабаў усталёўваецца ў аб'ёме каля 3 мільярдаў штук на год, а дзяржаўныя квоты на па-

стаўку цыгарэтаў гродзенскай фабрыкі штогод растуць: з 8,3 мільярда штук у 2000 годзе да 10 мільярдаў у бягучым.

Па дадзеным мытных органаў, за першы квартал 2001 года на тэрыторыю Беларусі ўжо ўвезена каля 700 мільянаў цыгарэтаў, а на межах з Расіяй і Украінай затрымана 17 мільянаў кантрабандных цыгарэтаў на суму 289,4 мільёна рублёў.

Лідзіруючае становішча беларускіх прадпрыемстваў на іх эканамічным стане ніякім чынам не адбываецца. Да канца 2002 года павінна скончыцца рэканструкцыя Гродзенскай тытунёвай фабрыкі «Нёман». Ёй была прадстаўлена на 2 гады адтэрміноўка па выплаце ў бюджэт акцызаў і падатку на дабаўленую вартасць з мэтай набывання за вывазленых сродкі сучаснага абсталявання. З пачатку 2003 года фабрыка павінна перайсці на вытворчасць якасна новых цыгарэтаў пераважна з фільтрамі, але гэтыя тэрміны зараз апынуліся пад пагрозай зрыву. Як растлумачыла кіраўнік галоўнага ўпраўлення знешнеэканамічнай і інвестыцыйнай дзейнасці, маркетынгу і гандлю канцэрна «Белдзяржхарчпрам» Таццяна Сафроненка, прычына хаваецца ў тым, што «паступленні грошай у бюджэт ад рэалізацыі гродзенскіх цыгарэтаў з'явіліся да мінімуму», і таму для заканчэння рэканструкцыі не стае фінансавання.

У такім становішчы галоўным захадам урада па абароне ўласных вытворцаў павінна стаць, на думку Т.Сафроненка, у першую чаргу закрыццё часткі рынку цыгарэтаў для імпартэраў. Гэтая прапанова тычыцца выключна

**Курэнне выклікае
рак лёгкіх,
хваробы сэрца і
яшчэ 40 розных
захворванняў.
Хочаш мала
жыць — палі!**

цыгарэтаў нізкага класа, якія вырабляюцца і ў нашай краіне. У асноўным гэта цыгарэты без фільтра, доля вытворчасці якіх на гродзенскай фабрыцы, напрыклад, складае 70%, а на СП «ТытуніІнвест» — 30%. Але, па словах прадстаўніцы міністэрства гандлю Таццяны Баршчэўскай, у аб'ёмах імпарту і належыць зусім нязначная доля, а сёлета яны да нас зусім не завозіцца.

Пры жаданні два айчынных вытворцы, па іх прызнанні, маюць патэнцыял «закрыць» сваім прадуктам увесь беларускі рынак тытуню, а гэта прыкладна 17 мільярдаў штук цыгарэтаў штогод (іх 5 цыгарэтаў на дзень на аднаго жыхара), толькі беларускі спажывец аддае перавагу высокакасным цыгарэтам з фільтрам, якія ў нас не вырабляюцца, а толькі імпартуюцца.

«ТытуніІнвест», напрыклад, дае на рынак 14 відаў цыгарэтаў, 70% з якіх з фільтрам і па акцыі на ўзроўні марак «Бонд» ці «Саюз Апалон», а 20 найменш цыгарэтаў і 40 найменш цыгарэтаў у краіну імпартуюцца.

Алена ЛАБАНАВА

ТЭЛЕБАЧАННЕ

Эфірнае «адзяржаўленне»

Досыць дзіўна было чытаць патрапіўшы ў рэдакцыю дакумент з ліставання міністэрства сувязі Беларусі. У адказе на ліст за подпісам начальніка Упраўлення тэлебачання, радыёсувязі і радыёвяшчання Г.Грынавецкага павадзяцца, між іншым, наступнае: «Государственными телерадиограммами в Республике Беларусь являются телерадиограммы, распространение которых финансируется из республиканского бюджета, это — БТ, ОРТ, РТР и «Культура». Канал НТВ не является государственным...»

Такім чынам, сама сабой вынікае выснова, што цяперашнія беларускія ўлады, а міністэрства сувязі — афіцыйны дзяржаўны орган, уважаючы тэлевізійныя каналы ішай краіны, у далейшым выпадку расійскія, за дзяржаўны. Хоць варта было б нават уздымаць пытанне аб іх інфармацыйнай небяспецы для нашай краіны — і палітычнай, і культурнай. Але гэта ўжо, відаць, будзе не пры гэтым пачынам пра расійскім рэжыме.

Да забароны вяртання расійскіх тэлеканалў на тэрыторыю Беларусі, натуральна, справа ні ў якім разе тады не дойдзе, а вось да частковага дублявання іхніх праграмаў па-беларуску не выключана. Як, напрыклад, гэта зроблена ва Украіне. Альбо стварыць свае новыя і якасныя каналы. Як бы сёння ні пунілі інтэграцыя, у любым выпадку называць замежныя тэлеканалы дзяржаўнымі — гэта ўжо відавочны перабор і ганба.

Ужо некалькі гадоў РТР і ОРТ нічога не плаціць за трансляцыю на Беларусь. НТВ, дарэчы, плаціць за сябе само. Сам начальнік Упраўлення тэлебачання, радыёсувязі і радыёвяшчання

міністэрства сувязі Георгій Грынавецкі тлумачыць, што ўжывае азначэнне «дзяржаўныя» ў дачыненні да расійскіх каналаў на той падставе, што іх распаўсюд аплатаецца за кошт беларускага бюджэту. Але ж і з фармальнага пункту гледжання гэта ўсяго толькі спрыяльнае расійскай тэлеэкспансіі і адначасова глупацкаму адхланню ад БТ фінансавання, а не ўласніцтва. Дарэчы, за вяртання на Беларусь ОРТ і РТР плацілі б нам прыкладна 1 мільён долараў на год, але даводзіцца, што Нацыянальная тэлерэдакцыя Беларусі, пускаючы на гэтых каналах тэлізручку, зарабляе паболей. Г.Грынавецкі кажа таксама і пра сваёсабытую сістэму ўзаемазалежнасці, маўляў, «мы будзем шморгаць адно аднаго ў Саюзнай дзяржаве»: расійскія каналы нам не плацяць, але за тое яны і за свой тэлепрадукт грошай не бяруць. Аднак гэта ўсё тымчасовыя эканамічныя паказчыкі, у глабальным сэнсе Расія выйграе ў дзесяткі разоў болей.

Разам з тым з'яўрае на сябе ўвагу і яшчэ адно месца са згаданага дакумента: «оператор кабельной сети обязан обеспечивать трансляцию всех государственных телерадиограмм без кодирования и с высоким качеством телевизионного сигнала». Гэта значыць, што ў выпадку паўтарэння дзяржаўных беларускіх уладаў падвойце ці трыроўце БТ, ад гэтага пацярпелі абаненты кабельных сетак. Напрыклад, «Космас ТВ», які атрымлівае каналы ОРТ, РТР і «Культура» праз прадпрыемства міністэрства сувязі «Міжнародная сувязь», у выпадку змены карцінкі на іх нічога зрабіць не зможа.

Кірыя МАНУЙЛА

ЭКСПРЭС

Прогнозы, долги, расчеты

Рост ВВП в Восточной Европе может снизиться до 2%

По Восточноевропейскому региону в целом за 2000 г. рост ВВП составил 6%, в России этот показатель достиг 7,7%. Однако в силу негативных глобальных экономических тенденций последнего времени уже в текущем году рост ВВП в странах Восточной Европы может снизиться до 2%. Экономический рост в европейских странах с переходной экономикой находится в большой зависимости от экономики крупных потребителей их экспорта — США и стран Западной Европы, где в 2001 г. по сравнению с 1999 г. ожидается снижение темпов роста соответственно с 5% до 1,75% и с 3,4% до 2,5%. Это, в свою очередь, ведет к падению спроса на традиционные экспортные товары и сырья из стран Восточной Европы.

Крупнейшие компании в Восточной Европе — польские

Согласно опубликованному газетой Financial Times списку крупнейших компаний мира, Польша уже второй год подряд опережает Россию по представительству в рейтинге компаний Восточной Европы. Статус крупнейшей компании в Восточной Европе потерял «Лукойл». Теперь его считает польская Telekomunikacja Polska.

Молдавия вступает в ВТО

Премьер-министр Молдавии Василий Тарлев возглавил официальную делегацию, которая отбыла в Швейцарию. Как ожидается, Молдавия присоединится к Всемирной торговой организации (ВТО).

Андрей КАРПОВИЧ

Ода всем паразитам

Из всех паразитов, живущих на Земле, человек — самый безжалостный

Карл ЦИММЕР, автор
европейского научного
бестселлера «Царь Паразит»

В 1933 году ученые, занимавшиеся изучением приматов, открыли обезьяну с красно-черным окрасом, живущую под пологом лесов Западной Африки, и окрестили ее Красным Колобусом Вальдрона. Ныне она объявлена вымершей — первый с начала 18 века задокументированный случай вымирания приматов. Проведя шесть лет в бесплодных поисках, группа исследователей не смогла обнаружить никаких признаков существования обезьяны, поэтому ученые пришли к заключению, что интенсивные лесозаготовки привели к вымиранию последнего представителя вида. Но красный колобус исчез не один. Вместе с ним в забвение кануло неисчислимо количество различных представителей животного мира, паразитировавших на обезьяне — вирусы, бактерии, простейшие (одноклеточные простейшие), грибки, ленточные черви и прочие отвратительные создания.

Вполне возможно, что в настоящее время наши действия ведут к массовому вымиранию животных, подобного которому планета не видела с тех пор, как на Землю 65 миллионов лет тому назад упал астероид. Как ни странно, но в наибольшем количестве с лица Земли исчезнут паразиты, ибо паразиты представляют собой широчайшее разнообразие видов земной биосферы. Хотя исследователи и не пришли к единому мнению о точном количестве существующих видов паразитов — оценки варьируются от 5 до 30 миллионов — но оказывается, что среди всех видов каждые четыре из пяти являются того или иного рода паразитами.

Олег УШКО

Может быть не так просто быстро признать, что мы живем в мире, переполненном паразитами. В конце концов, обычно мы думаем о паразитах с чувством страха и отвращения. Они должны быть ликвидированы, и уж по меньшей мере о них не следует говорить в приличном обществе. Но паразиты — величайшее достижение природы. Они существуют миллиарды лет и эволюционировали в причудливо разнообразие форм: тут и нематоды, способные скручи-

ваться в одной-единственной мускульной клетке, и рачки, кишащие вокруг глаз гренландских акул, и плоские черви, которые живут в мочевом пузыре пустынных жаб, проводящих одиннадцать месяцев в году в законном в песок состоянии.

В ходе эволюции паразиты превратились в исключительно совершенных созданий. Они способны биохимически кастрировать своих хозяев с тем, чтобы последним не приходилось растрчивать энергию на воспроизводство или поиск подходящего партнера в то время, когда они могли бы питаться паразитами. Паразиты даже могут контролировать поведение своих хозяев для того, чтобы обеспечить

успех собственного воспроизводства. Например, многие виды паразитов в ходе полного жизненного цикла меняют два или более вида, на которых паразитируют. Зачастую первый из хозяев служит пищей для второго, и таким образом паразиты помогают хищнику поймать свою жертву. Токсоплазма (протозой, начинающий свой жизненный цикл в крысах и прочих млекопитающих) своим окончательным носителем выбирает кошек. Вторгаясь в нейромимические процессы крмы, токсоплазма превращает своих хозяев в легкую добычу.

Паразиты — мастера биотехнологий. Посмотрите на нематод. Эти отвратительные созда-

ния запускают свои крошечные клычки в оболочку кишечника того, чтобы сосать кровь и выедать плоть. В обычных условиях в ране образовались бы тромбы, препятствующие питанию нематод. Но в ходе эволюции нематоды научились вырабатывать химические соединения, которые элегантно тормозят каскад химических реакций, приводящих к образованию тромба. Нематоды настолько впечатлили ученых, занимавшихся исследованиями в области биотехнологий, что они даже синтезировали это химическое соединение-антикоагулянт и теперь испытывают его в качестве кроверазжижающего препарата, который может быть использован в ходе хирургических операций.

Нематоды — всего лишь один из миллионов паразитических видов. Иные паразиты способны выделять химические соединения, которые можно использовать для того, чтобы приостановить отторжение имплантированных органов или повлиять на головной мозг. Если эти паразиты вымрут, они заберут свои секреты с собой.

Презрение, питаемое многими людьми по отношению к паразитам, скрывает глубинную тревогу по поводу нашей собственной роли в природе. Мы гордимся положением хозяев природы, царящих над животным миром морей и суши. Тем не менее, паразиты могут проскользнуть незамеченными все наши защитные барьеры и устроить игровую площадку из наших тел. Сознание того, что мы навсегда останемся частью

природы, в некотором смысле приводит в ужас. Именно чувство ужаса делает паразитов столь подходящими объектами научно-фантастических фильмов, подобных нашумевшему фильму Чужие.

Но паразиты доставляют нам неудобства по-другому. Если взглянуть на снятие с воздуха фотографии строящегося поселения, растянувшегося в прериях, или лесозаготовок, уничтожающих тропические леса, то трудно избавиться от мысли о путающей возможности: мы — паразиты. Наш носитель — биосфера, которую мы эксплуатируем и потребляем ради собственной выгоды, но во вред хозяину.

Под этой метафорой может скрываться много, но урок, который лично я извлекаю из всего вышесказанного, не совсем ожидаем. Называться паразитом — не обязательно плохо. На протяжении последних четырех миллиардов лет естественной истории паразиты добились невероятных успехов. Если мы и вправду паразиты, то мы — не совсем хорошие паразиты. Паразиты используют своих хозяев очень бережно, поскольку слишком быстрое их истребление привело бы к тому, что паразиты остались бы бездомными. В отличие от остальных паразитов, у нас имеется только один хозяин, и это означает, что мы должны быть особенно бережны по отношению к нему. Судя по состоянию тропических лесов, болот и коралловых рифов, это далеко не так. Нам следует учиться у мастеров своего дела.

© Project Syndicate, May 2001

21 траўня 2001 года

КУЛЬТУРА

7

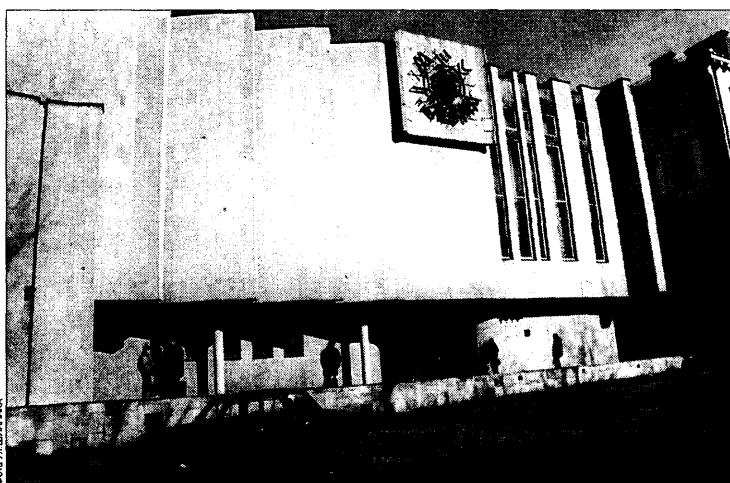
Антыганістычны з'езд?

29 траўня ў памяшканні Дома літаратара пройдзе трынаццаты па ліку з'езд Саюза пісьменнікаў Беларусі.

Гэты з'езд пісьменніцкай арганізацыі колькасцю прыкладна ў паўтысячы літаратараў сустракае з клубамі ўнутраных і вонкавых праблемаў, таму тое, што на ім абудзецца і як паводзіць сябе пісьменнікі, можа лёсавызначальна паўплываць на будучыню маючага сямідзесяцігадовую гісторыю творчага Саюза пісьменнікаў.

У любым выпадку галоўным на гэтым з'ездзе будзе тое, на колькі сюды ўмяшчаецца палітыка, а таксама зусім не задкараванае абмеркаванне стану Беларускай літаратуры ды мовы, а развагі пра стан самога Саюза пісьменнікаў як творчага аб'яднання. Чым ёсць Саюз пісьменнікаў для грамадства і для саміх літаратараў? Ці патрэбны і ці можа быць патрэбным? Адказаў на гэтыя пытанні натуральным чынам вымагае інертнае існаванне Саюза апошнімі гадамі. Тое-сёе выявілася як у хворым арганізме само сабой, міжволі, багата што абрынулася звонку.

Узыходзіць хопіць да прэзідэнцтва Аляксандра Лукашэнкі. Наступствы адчуваюцца штодня. Дом літаратара ўжо некалькі гадоў пасля таго, як быў узят на баланс Адміністрацыі прэзідэнта, пісьменнікам не належыць. Колішні гаспадар Саюз пісьменнікаў цяпер тут на птушыных правах арандатара. Сёння та ўладаў з'явіўся праект нібыта рэабілітацыі перад інтэлігенцыяй за тое адмыканне Дома літаратара – ператварыць гэты будынак у Дом творчасці для дзеячаў усіх відаў мастацтва. Аднак, па нашай інфармацыі, астатнія творчыя саюзы, відаў, у знак салідарнасці з Саюзам пісьменнікаў гэтую ідэю не падтрымалі. Тым не менш, аддаваць, а дакладней, вяртаць Дом літаратара на ўласнасць СП ніхто не збіраецца. Дарчы, будынак па Фрун-зэ, 5 – не адзіная маёмасная спадчына Саюза пісьменнікаў. Трохі ра-

ней ён быў пазбаўлены паліклінікі. Цяпер з колішніх выглядаў для пісьменнікаў застаецца хіба што Дом творчасці «Іслач», сяброўства ў Саюзе як лічыліны працоўнага стажу на пенсію ды пасмяротная хаўтурная дапамога. Але і тут далёка не ўсё гладка, бо магчымасці арганізацыі што да сацыяльнага забеспячэння і творчага спрыяння пісьменнікам істотна зніжаны, хіба перажываюць большасць менавіта адзінае гэта ўтрымлівае ў Саюзе пісьменнікаў. Ды яшчэ статус члена СП, што дае заўсёды шанец дзе-небудзь і як-небудзь надрукавацца. Гэта і ёсць макулатурнае грамадства, прыкаванае за надзвычайна тэмамі пра недастатковае распаўсюджванне і абарону беларускамоўнай кніжкі. Было б цікава паглядзець, колькі пішучых пісьменнікаў засталася б, калі б Саюз пісьменнікаў раптам бы знік, каго б друкавалі літаратурна-мастацкія выданні, дзяржаўны і прыватны выдавецтвы, калі б не было заўважнай часткі з «членаў Саюза пісьменнікаў», якія «маюць права»? Мусіць, чалавек пачынае-сямідзесяць. Та-

кая чыстка прынесла б толькі плён Беларускай літаратуры і ўзяла бейны агонь ужо з'ездом. Як звычайна, перад з'ездам з'яўляюцца прагнозы пра найбольш верагодныя кандыдатуры на пасаду старшын Саюза пісьменнікаў, якія ўжо больш як год пустую пасля ад'езду Уладзіміра Някляева ў Польшчу. Называюць Міколу Мятліцкага, Георгія Марчука, Вольгу Іпатаву. Нават нягледзячы на тое, што яна неаднаразова заяўляла, што пасля выканання абавязкаў старшын СП ўзначальваць яго не збіраецца. Як гэта не парадкальна пасля таіх заяваў, здаецца, якраз-такі Іпатава і ёсць самай рэальнай прэтэндэнткай на старшынства ў Саюзе. Каб не падпадала пад рэпрэсіі і не прагназі, Саюз пісьменнікаў патрэбна асоба кітаўту Някляева, здольная не канфіктаваць і дамаўляцца з уладамі. Таму Іпатава моцна ўгаварыць на гэта з абодвух бакоў, бо ўсё ж нейкі вопыт больш-менш лагодных кансультаў з уладамі яна займела.

Другая аснова тэма напружанні з'езда – будзе ці не будзе моўна-палітычны раскол

арганізацыі. Справакаваць яго ў першую чаргу можа так званае рускамоўнае і пралукашэннае групіка ў Саюзе пісьменнікаў (Эдуард Скобелеў, Анатоль Аўруцін, Таіса Бондар ды іншыя). Яны каламуцілі вады яшчэ год таму, калі заяўлялі пра намеры выхаду з Саюза пісьменнікаў Беларусі часткі літаратараў і стварэння імі разам з расійскімі аднадумцамі Саюза пісьменнікаў Беларусі і Расіі. Частка гэтая можа налічыць з паўсотні чалавек, якая ў выпадку расколу павялічыцца прыкладна ўдвая за кошт так званых «балота». Яны папярэдняе судзілі за матэрыяльнымі выгодамі, бо ўлада ў выпадку падзелу Саюза пісьменнікаў на некалькі арганізацый, без сумневу, падтрымае ў супрацьстаянні за сферы ўплыву ў выдавецтвах і выданнях і ў розных непалажбных судовых разбіральніцтвах па шматлікіх маёмасна-грамадскіх пытаннях гэту самую «сотню». А потым неўзабаве і «Літаратура і искусство» з'явіцца, і «Пілава».

Наўрад ці ўтрымаюцца ад заяваў з палітычнай аздобай і пісьменнікі з актыўнай грамад-

зянскай пазіцыяй іншых поглядаў. Нават любяць раззольваць наконт стану кнігавыдавецкай справы, Беларускай літаратуры і мовы аўтаматычна набудзе палітычнае гучанне. Так што ў любым выпадку без палітыкі 29 траўня ў калідорах і зале Дома літаратара не абудзецца. Таму што, як пісаў Джордж Оруэл, «апынуўшыся на парадзе, які патае, думаеш толькі пра караблекрушэнне».

Мы звярнуліся да некаторых сябраў Саюза пісьменнікаў з просьбай апаціць цяперашні стан арганізацыі і спрагназаваць, што можа адбыцца на з'ездзе СП 29 траўня.

Андрэй ФЕДАРЭНКА:

Я думаю, што лепш таі Саюз пісьменнікаў, чымсьці калі б не было ніякага. А 29 траўня групіка «левых» паспрабуе зрабіць так, каб завалодаць матэрыяльнай базай Саюза, пакінуць сабе кабінеты і тэлефоны. Такія захады ўжо рыхтуюцца.

Уладзімір АРЛОЎ:

Сёння Саюз пісьменнікаў знаходзіцца ў закраненым стане, але яго існаванне, нягледзячы на заслужаную крытыку, у далейшай сітуацыі мае свой сэнс. Хоць бы для таго, каб калегі з правільнай адчувальнай нейкую салідарнасць і хай сабе досыць эфемерную падтрымку гэтай структуры. Але я не магу не сказаць, што калі гэта тэлефонны даведнік Саюза, то бачу там багата прызвічаль людзей, пра якіх я нічога не ведаю: ні што яны напісалі, ні што выдалі. Крытэрыі прыёму ў Саюз пісьменнікаў значна знізіліся.

Анатоль АУРУЦІН:

Майго клопату за тых, хто жыве ў Беларусі і піша па-руску, у прамежак часу ад мінулага да гэтага з'езда толькі пабелела. Ім няма дзе друкавацца, адзінае такое выданне «Няміга літаратурная» ўжо 10 месяцаў прастойвае з-за адсутнасці фінансавання. Тых, хто кіруе цяпер Саюзам, цікавяць больш асабістыя праблемы, а не пісьменніцкія. Я буду лічыць з'езд плённы толькі тады, калі падчас яго кіраўніком Саюза пісьменнікаў стане хоць бы адзін рускамоўны літаратор.

Марыя КАРЫМОНТ

Выстава партрэтаў Вялікага Княства

18 траўня на Дня музею ў Нацыянальным музеі гісторыі і культуры Беларусі павінна была адкрыцца выстава «Гістарычны партрэт Вялікага Княства Літоўскага», аднак з-за фінансавых нястачы яна перанесеная на во-сень.

Як распавяла намесніца дырэктара музея Любоў Мярцішчава, выстава будзе ўяўляць сабой партрэты палітычных, ваенных і культурных дзеячаў ВКЛ. Сярод іх абліччавыя выявы караляў Пянітоўскага і Вішнявецкага, прадстаўнікоў родаў Сапегаў, Радзівілаў ды іншых беларускіх дынастыяў. Прадстаўлены будуць арыгіналы, датаваныя 16-18 стагоддзямі. Усе партрэты возьмуць з калекцыяў Нацыянальнага музея гісторыі і культуры Беларусі, Нацыянальнага мастацкага музея і Нацыянальнага музея Літвы. Выстава будзе праходзіць на Марска, 12 на працягу года, а потым «Гістарычны партрэт Вялікага Княства Літоўскага» пераеде на доманстрацыю ў Вільню.

А тым часам доўжыцца конкурс на лепшую эскізі-ідэю архітэктурна-мастацкага рашэння экспазіцыі Нацыянальнага музея гісторыі і культуры Беларусі. З улікам таго, што бліжэйшым часам у новае памяшканне пераеде музей прыроды, які пакуль што там месціцца. Абнаўленне экспазіцыі будзе ажыццяўляцца пазаліна. Рэканструкцыю экспазіцыі планавалі правесці ўжо даўно, але чакалі, што музей, які мае востры дэфіцыт і экспазіцыйных, і фондасховішчальных плошчаў, будучы перададзены новыя памяшканні. Аднак гэта галоўны музей краіны так і не дачакаўся. Мінкульт і сталічная мэрыя гэтае пытанне вырашыць не могуць, а мо і не хочучы. На запыт міністэрства культуры да Мінаб'яўпраўства знайшлі для музея будынак у сталіцы, там адказалі адпачынаць: майляў, забірае колішні будынак кінаатэатра «Беларусь». Але вядома, што пасля рэканструкцыі ён пойдзе пад Музей сучаснага выяўленчага мастацтва.

Кірыла ПАЗЫНЯК

Гукі савецкай старасветчыны

З усіх ваенных парадаў, якія мне давялося пабачыць, найбольш уразіла ў памяць сталінскіх яшчэ часоў першамайскі парад у Мінску, калі маршал Цімашэнка зваліўся з коня.

Крокаў за сто ад помнікі Леніну, конь, на якім маршал рысціў прымаць рапарт, раптам скокнуў, і герой вайны, камандуючы акругаў навідавоку ўрада, глядачоў і пастраенна войскаў ляснуў спыной аб брук Савецкай вуліцы. І вось вам бяда – ваенны парад, прызначаны сімвалізаваць гонар і моц сталінскай дзяржавы, атрымаў на сімвал істотныя шчэрбы. Таму ў наступнае свята коней замянілі на легкавікі, што пазбавіла войскаводцаў рызык пераўтвараць аптэмістычную пастапоўку ў псімістычную камедыю.

Але ўрачысты марш перад трыбунай вымуштрываных батальённых «каробачак» – гэта яшчэ і традыцыйнае запэўніванне ўладамі народных масаў, што бяспэка краіны ў надзейных руках і грошы падаткапалачельшчыка ідуць на добрую справу. Можна спаць спакойна.

Вось і зараз Узброеныя Сілы Беларусі пачалі рыхтавацца да ваеннага параду, які абудзецца ў Мінску з ліпеня – у Дзень вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў. Гэтае свята штурчым чынам было трансфарміраванае ў Дзень Рэспублікі і нават у Дзень Незалежнасці, што ніякім чынам не адпавядае гістарычнай праўдзе. Ну якая была

беларуская «незалежнасць» ў ліпені 1944 года, калі ўжо праз два месяцы пасля вызвалення (верасень 1944) Сталін адняў у Беларусі і перадаў Польшчы Беластоцкую вобласць? І зніклі, як не было іх у прыродзе, беластоцкія абкомы і райкомы КПБ і камсамола, сельскія ды іншыя саветы, а насельніцтва рэспублікі скарацілася на мільён у адзін дзень. І да таго падобнае, прыкладам, каму – Польшчы ці Беларусі – залічаныя страты жыхарства на Беластоцкім падчас вайны? Таму яшчэ рыторыка пра незалежнасць у сувязі з 3 ліпеня – нагадвае казку.

Гэтым годам святкаванне Дня вызвалення прыпадае на разгар выбарчай прэзідэнцкай кампаніі. Зразумела, што з боку камандуючага войскамі РБ А.Лукашэнкі 3-ліпенняе ваеннае параднае ўдзячэнне асаблівае значэнне. У ім возьмуць удзел курсанты і слухачы Ваеннай акадэміі, салдаты і афіцэры 120-й гвардзейскай дывізіі, інжынерныя ды іншыя часткі, плаваючыя бронетранспарты, зенітныя ракетныя комплексы «Страла-10» і С-300, «Кропка», сістэмы залпавага агню «Белград» ды шмат што іншае, што ўбачыць не толькі насельніцтва, але і зайздроснае вока замежных дыпламатаў.

Змест тых урачыстых прамоваў, з якімі выступіць А.Лукашэнка і міністр абароны, ужо агучаны на праведзеным уладамі Усебеларускім сходзе. Аляксандр Лукашэнка паведзе дыялогам, што «ўступлен-

не Польшчы ў НАТО і актыўнае імкненне Латвіі і Літвы стаць членамі гэтага блока кардынальным чынам мяняе сітуацыю з забеспячэннем нашай бяспэкі, перш за ўсё ў ваеннай сферы». Гэты тэзіс атрымаў і дадатковыя тлумачэнні: «Гісторыя Еўропы вучыць, што пры падобным суседстве дзяржава такіх памераў, як Беларусь, можа абараніць свой суверэнітэт і тэрытарыяльную цэласнасць пры дэзавыязковых умовах: першая – калі ўласныя узброеныя сілы маральна і матэрыяльна гатовыя эфектыўна супрацьстаяць агрэсіі; другая – калі ёсць надзейныя саюзнікі ў асабе моцных у ваенных і эканамічных адносінах дзяржаваў». Зразумела, што такім саюзнікам можа быць толькі Расія. Аднак гісторыя Еўропы сведчыць, што агрэсію ў адносінах Польшчы ў 1939 і Літвы ў 1940 адзёйніў СССР па дамоўленасці з гітлераўскай Германіяй. Менавіта божаў паўтарэння і вядзе прыбалтыіскія рэспублікі ў заходне-еўрапейскія ваенны пакт. «Сёння расійская ваенная магучасць – гэта надзейная гарантыя таго, што ні ў кога не будзе ўзнікаць спакусы з дапамогай узброеных сілаў паставіць Беларусь на калені» – было сказана ўдзельнікам сходу. Але хто збіраецца ставіць Беларусь на калені ўзброенай сілай, засталася дыпламатычнай таямніцай. Аднак і без Расіі, мяркую А.Лукашэнка, беларускія войскі «павінны быць здольныя на несці непрымаальны ўрон любо-

му агрэсару».

Дзеся гэтага, па словах міністра абароны Л.Мальцава, «асновным кірункам будаўніцтва Узброеных Сілаў рэспублікі на перыяд да 2005 года з'яўляецца ўсебаковае павышэнне іх якаснага стану, прывядзенне баявога патэнцыялу Беларускай арміі ў адпаведнасць з новымі рэаліямі геастратэгічнага, ваенна-палітычнага і сацыяльна-эканамічнага становішча. Канчатковая мэта гэтага працэсу – высокааснашчваная і мабільная армія, якая валодае найноўшымі тэхналогіямі вядзення сучаснай вайны... страшная для агрэсара».

У адносінах да ўнутранай сітуацыі, як сказаў міністр, «войны нашай арміі разам з грамадствам падтрымліваюць дзяржаўную палітыку прэзідэнта краіны, упэўненныя ў яе перспектывах... Запомніце раз і назаўсёды: людзі ў пагонах заўсёды былі і будуць верныя свайму народу, Канстытуцыі і свайму галоўнакамандуючаму».

Гэта і ёсць, трэба думаць, галоўная задача на бліжэйшы перыяд часу, ва ўсялякім разе – па дзень прэзідэнцкіх выбараў. Вернасць «галоўнакамандуючаму» – азначае і адпаведнае паводзіны ў кабінках на выбарчых участках у войскавых падраздзяленнях. Усе гэтыя словы пра агрэсара і абарону ад яго, кажучы фігуральна, запэўніваюць з ваенных пісьменнікаў часоў маршала Цімашэнкі.

За апошнія тры з паловай стагоддзі Беларусь зведла нашоце наступных агрэсараў: рускія

(1654–1661), шведы і рускія (Паўночная вайна), рускія (1772, 1793, 1795), французцы (1812), немцы (1915–1918), рускія і палкі (1919–1921), немцы (1941–1944). Ва ўсіх гэтых падзеях, апроч першай і трэцяй, Расія выступала ў якасці саюзніка ці валадара. І што, хоць адзін раз тэрыторыя Беларусі не была акупаваная? А галоўным сродкам барацьбы заставалася тактыка пераўтварэння Беларусі перад наступным агрэсарам у «выпаленую зямлю» – і пры Пятры, і пры Сталіне. У рэшце рэшт агрэсара праганялі, а Беларусь ляжала зруйнаваная і дзівалая, што яе абаранілі. Эфект ваеннага саюзніцтва з Расіяй заўжды быў роўны нулю. Тым больш што з названых ваенных ліха-лецыяў усе былі і раз'яваныя

Расіяй самастойна, ці пачатыя з яе актыўным удзелам.

Адзіным рэальным агрэсарам у пасляваенны час аказаўся паветраны шар, які прыляцэў з «захаду», за што і быў тутка збіты знішчальнікам, а чалавек, які на ім падарожнічаў, забіты. Вяртанне да савецкай старасветкай ідэалогіі, па якой на Захадзе жывуць агрэсары, на Усходзе – сябры і абаронцы, робіць войска прыдаткам ваеннай машыны Расіі, а дзяржаву пазбаўляе той незалежнасці, якую збіраюцца адзначаць з ліпеня ваенным парадом. Вопыт 1944 года вучыць, што з нас за дапамогу бярэш зямлёй. Таму наўрад ці нашым генералам і камандуючым варты рабы новым забытае старое.

Пётра КЛІМОВІЧ

Школа против детской психики

У российских детей стали все чаще выявлять психические отклонения. Около одного миллиона детей до 17 лет сегодня находятся под наблюдением психиатра.

Психические расстройства стали одной из главных причин освобождения молодых людей от службы в армии, неупевности в учебных заведениях, совершения правонарушений. По мнению специалистов, к подобным нарушениям могут приводить непродуманные учебные программы, которые слишком нагружают детскую психику.

За последние пять лет частота психических отклонений у детей до 14 лет увеличилась на

16,7 процента. В отдельных регионах нарушениями психики страдают до 71 процента детей. Более половины случаев приходится на умственную отсталость, около шести процентов страдают психозами, два процента — шизофренией.

В то же время психотерапевтическая помощь детям находится не на должном уровне. С 1995 года упразднена должность детского и подросткового психиатра, нет специализированных детских лечебниц. Больные продолжают получать устаревшие препараты, которые обладают серьезными побочными эффектами.

РИА «Новости»

СПОРТ

Лік для усіх — 1:1, але виник розни

«Славія» — «Белшына», менавіта така пара команд відійде у гостю на поле галюнага стадіона країни, каб разыграць ганаровы трафей — Кубак Беларусі па футболе.

У гісторыі клубу май месьца факт, калі яны ўжо сустракаліся ў раўняючым кубавым паядынку ў 1999 годзе. Тады па пенальці перамаглі бабруйчане. Дарэчы, сапернікі па два разы валодалі, як і мінскія дынамаўцы, пачэснай узнагародай (Канадзянкоў) і па выніках двох гулянь (у Мінску гаспадары прайгралі, прапусціўшы мяч) разлічвалі, як мінімум, на дадатковы час. Каб не лепшы снайпер мінулагадня першыняцтва (31 забіты гол — рэкорд чэмпіянату) Раман Васільюк, які аднавіў раўнавагу ў ліку — 1:1. А такі вынік ніяк не задавальняў футбалістаў Аляксандра Піскарова, і, у выніку, трэці год запар у фінал выйшла каманда, якую другі сезон узначальвае гаспадарскі спецыяліст Уладзімір Даўжэнка.

Аматары футбола змаглі ўбачыць на выездзе, што тэлепаказ фінальнай сустрэчы адбудзецца ў прамым эфіры, 27 траўня, пачынаючы з 17 гадзінаў. На гэты раз нейкіх там пераходаў не прадабчыцца.

Уладзімір Даўжэнка

Доўгі і кароткі шлях наверх

Апазды дзве нацыянальныя жаночыя зборныя Беларусі — па ручным мячы і баскетболе — пачалі ўдзельнічаць у адборачных спаборніцтвах да чэмпіянату свету ў Еўропу.

Каб трапіць на турнір у Італію напрыканцы года, нацыянальныя жаночыя зборныя Беларусі — па ручным мячы і баскетболе — пачалі ўдзельнічаць у адборачных спаборніцтвах да чэмпіянату свету ў Еўропу.

Каб трапіць на турнір у Італію напрыканцы года, нацыянальныя жаночыя зборныя Беларусі — па ручным мячы і баскетболе — пачалі ўдзельнічаць у адборачных спаборніцтвах да чэмпіянату свету ў Еўропу.

Каб трапіць на турнір у Італію напрыканцы года, нацыянальныя жаночыя зборныя Беларусі — па ручным мячы і баскетболе — пачалі ўдзельнічаць у адборачных спаборніцтвах да чэмпіянату свету ў Еўропу.

Апазды, наадварот, яшчэ больш павялічыўся і склаў увогуле шэсць мячоў — 26:32. Паражэнне, нечаканае для ўсіх!

Гуляў у адказ адбудзецца ў Гомелі ў бліжэйшую суботу. І каб паехаць на чэмпіянат свету на Апеніны, нам патрэбная перамога, прычым з розніцай у сем галоў.

Няўдала пачалі кваліфікацыйныя спаборніцтвы ў групе «Е», якія праходзяць у Сафіі, і баскетбалісты Віктара Бялявіча. Акрамя беларускай дружныня да дзве пушэўкі, толькі яшчэ ў наступны этап адборачнага цыкла чэмпіянату Еўропы-2003, у Балгарыі змагаюцца гаспадарніцы пляцоўкі і таксама зборныя Босніі і Македоніі.

Свой стартывы паядынак нашы ўступілі апошнім — 79:82, і толькі дзве перамогі ў астатніх сустрэчах дадуць магчымасць працягнуць шлях наверх.

А параза ў «балгарскім выправажэнні» на цалыя два гадзі паказвае беларускіх баскетбалістаў магчымасці ўдзельнічаць у афіцыйных міжнародных матчах. А гэта, як кажуць, смерці падоба.

Уладзімір Даўжэнка

«Война была проиграна вдрызг...»

В мае 1988 года начался вывод советских войск из Афганистана. Интернациональный долг был выполнен

Когда в 1979 году в Афганистане победила так называемая народно-демократическая революция, мы мало что знали о внутриполитической ситуации в Афганистане, о чаяниях тех или иных группировок, о тех или иных религиозных направлениях, многие из которых не были согласны с политикой, проводимой тогдашним руководителем Кармалем. По сути дела он на своих плечах привел советскую армию. Для афганцев факт агрессии был налицо.

Военная машина — это не строительная бригада. Пришла кадровая армия — на основании декабрьского договора с Советским Союзом от 1978 года об оказании помощи — защищать завоевания революции, проведенной Кармалем и его партией. Естественно, что сразу же появилась оппозиция. Кстати говоря, эту оппозицию возглавил наш нынешний, скажем так, оппонент по истории, профессор Рабани. Оппозиция стала получать материальную и военнотехническую помощь. Причем очень серьезную и внушительную. Я думаю, она измерилась сотнями миллиардов долларов.

Сколько же денег ухорала СССР на то, чтобы подкрепить холодную войну, то есть поддержать эту «экспериментальную площадку»? Афганистан оказался именно «экспериментальной площадкой». Мы там пролили кровь и очень часто не понимали, что же такое мы делаем, называя все это «интернациональным долгом».

До сих пор остается загадкой, была ли правдивой информация о том, что на территории Афганистана будут устанавливаться стратегические ракеты средней дальности, которые поставят под угрозу сибирский военнопromышленный комплекс в случае разворачивания прямых боевых действий, — или это была «утка», заведомо ложные сведения.

ния, заброшенные в Политбюро КПСС по оперативным каналам. Каким образом получились так, что группа лиц, наделенных властью, приняла совершенно безумное решение и фактически ввергла страну в агрессивную акцию против другого суверенного государства?

Выгода, наверное, как я теперь понимаю, была, с точки зрения кремлевских старцев. Чисто политический миф, что все-таки из искры возгорится пламя. Из этой искры они пытались развести огонь и в Африке, и в Латинской Америке, и где только ни пытались. Но война в стандартах, война в технологиях, война в экономике была проиграна вдрызг, полностью. И Афганистан всей своей историей ускорил процесс распада советского государства и, естественно, разлома нашей экономической модели. Это факт. Меня — просто как гражданина — очень волнует вопрос. Кто-нибудь извлек из этого опыта урок, чтобы такая ситуация не повторилась еще раз? Кто же конкретно несет ответствен-

ность? Какое-то политбюро когда-то при каких-то обстоятельствах подписало решение о вводе войск. Заработал маховик. Сколько стоил этот маховик в день? Сколько конкретно потеряли мы денег, которые могли бы пойти на развитие нашей экономики? Я думаю, что это страшная, печальная статистика, которая касается конкретно коммунистического режима. И он обязан за это отчитаться.

Мы так до конца и не знаем, сколько же мы потеряли людей. Помимо всего прочего нужно понимать, что, по сути дела, там убивали и детей, и женщин, и стариков нашими руками. Это эпохальное решение политбюро является основой для того, чтобы судить его членов, ибо была пролита кровь, за которую никто пока не несет ответственности. Генерал Громов гордо поднял голову, вывел войска из Афганистана. Опять-таки, это вопрос очень серьезный и малоизученный. Как все-таки удалось договориться с местными бандформированиями, силами оппозиции и сопротивления?

Американцы тоже должны извлечь для себя уроки из всего произошедшего. За счет своих налогоплательщиков США испытывали оружие в реальных боевых условиях на этой «экспериментальной площадке». Десятки миллиардов долларов потрачено на всевозможные технологии, тактики, стратегии.

Бабрак Кармаль, насколько я понимаю из того, что мне известно, видимо, не сумел преодолеть внутренние партийные, межпартийные, межконфессиональные, межэтнические противоречия. И был вынужден уйти. Его сменил Наджиб. У меня нет каких-то особых симпатий или антипатий к одному или другому. Трагичны судьбы обоих. Их уже нет в живых. Но Наджиб остался на своей родной земле, остался брошенным. Его, по сути дела, предали. С нами ушли все, кто мог. А Наджиб остался в Афганистане на территории ооновской миссии.

Талибы все сделали для того, чтобы вернуться на территорию этой миссии и повесить Наджиба. Так бесчестно и трагически завершилась революция 1979 года.

Я много общался с афганцами. Это очень гордые люди. Они говорят о человеке либо хорошо, либо никак. Насколько мне известно, Бабрак Кармаль умер, и это, наверное, произошло в Москве. Но его привезли в Афганистан и похоронили. Жизнь приучила афганцев, несмотря на то горе, которое они пережили, очень взвешенно относиться к анализу деятельности конкретной личности. Бабрак Кармаль был для них человеком, который привел на своих плечах армию.

И складывается стереотип, когда люди не то чтобы стесняются мирной жизни. Они просто не понимают, как можно выяснять отношения без автомата Калашникова или еще чего-нибудь подобного.

Алексей НОВОТОЧИНОВ
Vesti.ru

Астрологический прогноз

от Вероники Кудрявцевой на 21 - 27 мая

Овен. Если примерно месяц назад вы очень постарались укрепить отношения с заинтересованными людьми и с родственниками, получали ценную информацию финансового характера, то сейчас сможете собрать урожай. Женщины способны оказать неоценимую услугу, возобновить отношения. Нельзя сказать, что жизнь насыщена событиями, но незначительные новости разнообразят досуг.

Телец. Вы не зря старались и терпели лишения. Готовя реализоваться мечтой, особенно если речь шла об эмиграции или больнице. Дела идут на поправку. В среду придется решать с вышестоящими или властями какие-то задачи, и в этом случае не бойтесь сыграть, поскольку высок фактор случая и авантюризм воспринимается вполне адекватно.

Близнецы. Если вы предпринимали целую серию встреч, поисков друзей и единомышленников, то сейчас почувствуете, как растет авторитет. В среду кто-то получит известие и, может быть, предпримет авиаперелет или договорится о встрече с влиятельными фигурами. Во второй половине недели увеличатся шансы получить поддержку, завершить с друзьями задуманное.

Рак. В среду кто-то доверит вам свои секреты или, во всяком случае, вы соприкоснетесь с тайнами жизни. Вы сейчас, скорее, командный игрок, чем сильный и яркий лидер, но можете быть удовлетворены намечающимися перестановками в кабинете. Для вас пасть начинают создаваться более благоприятные возможности. Почему бы и не поздравлять. В субботу желательно делать покупки.

Лев. Придется заниматься уже знакомыми вам делами. В среду вы хорошо посмотрите в процессе публичного выступления, поэтому если желаете по-дружески урегулировать какой-либо вопрос, то назначайте свидание. Супруги способны удивить нестандартным предложением. Вероятно выдвижение на новую должность только в том случае, если вы готовили почву примерно за месяц до этого.

Дева. Великолепное время для карьеры и решения важнейших вопросов. Конечно, важную роль здесь играет поддержка влиятельного лица или иностранного деятеля. В худшем случае, из затруднительной спорной ситуации вы способны выйти с наименьшими потерями. В среду намечается редкая удача в неожиданном предприятии, поэтому если поступает предложение — не стоит долго думать.

Весы. Дела идут лучше, вдали от дома. Но даже и дома все, что вы могли сделать со своей стороны — сделали. И похоже, что общество это по достоинству оценит. Не исключено, что вы достигнете пика популярности, который только возможен в вашей ситуации. Значит, есть шанс оценить свои способности. Намечается свадьба или создание приличного союза.

Скорпион. Пока ничего нового. Если основная стезя в течение месяца проходила через финансовые дебри, то сейчас вас ждет реальная коммерческая отдача. Если же более всего вы были увлечены проблемами супруга и преодолением совместных трудностей, то появится повод для праздника. Со второй половины недели в квартирном вопросе намечается перелом к лучшему.

Стрелец. Моральное поощрение на работе также вещь немаловажная. Оценению своей значимости, получение соответствующих почестей — разве это не достойная оценка? Материальное вознаграждение, скорее, намечается у супруга. Если вы не сдавались, то в семейной или просто в личной жизни намечается грандиозное мероприятие. Отключитесь от дел, от заработков, больше играйте и импровизируйте.

Козерог. Долго длилась эпопея на работе — и вот есть возможность освободиться и расправить крылья. Во второй половине недели вы озобоите приемом гостей или же завершением оформления собственной квартиры. Домашние хлопоты венчают рабочий марафон. В среду вероятны хорошие возможности грамотно распорядиться деньгами, произвести обмен или перечисление средств.

Водолей. Нормальная творческая реализация или любовь — главный лейтмотив жизни. Плоды любви дети также занимают ваше внимание и приносят радостные переживания. В среду неожиданное стечение обстоятельств приводит к примирению или возвращает любимого человека. С другой стороны, импровизация частично очень хорошо продуманная, а посему — держитесь. Вас хорошо воспринимает публика.

Рыбы. Вероятно, вы долго мучились с задержкой финансовых поступлений на ваш счет. И вот наконец дело сделано. В среду появляются гости, способные хорошо повлиять на обстановку в доме. Судьба поворачивается лицом к вам, открываются шлясы для нормальной профессиональной деятельности. Хорошо бы придумать для родных и близких праздник, это смягчит возможные разногласия в воскресенье.

Галюны редактор
Павел ЖУК

© НАША СВАБОДА. Ссылка на газету НАША СВАБОДА абавязковая. Рэдакцыя можа не падзяляць меркаванняў аўтараў, публікаваць артыкулы дэля палемікі
Адрас: г.Мінск, пр-т газеты «Известия», 8-173. Пасведчання аб рэгістрацыі № 1289. Выдаецца з 25 лютага 2000 г. Заснавальнік Зміцер Жук.
Выдавец — рэдакцыя газеты НАША СВАБОДА. E-mail: NPSvaboda@tut.by Надрукавана з дыяпазітнага запытка на паліграфічным РУП «Чырвоная звызда»
220073, г. Мінск, Першы загародны завулак, 3. Заказ №1711. Нумар падпісаны ў друку 20/05/2001 (15:00). Наклад — 9.160